

HALENKOVSKÝ

ZPRAVODAJ

OBSAH ZPRAVODAJE

Aktuality z obce 2-9

Mateřská škola 10-11

Základní škola 12-13

Knihovna 13

Zdraví 14-15

SPCCH 15

Inzerce 16

Historie obce 17-22

Kronika obce 23

Farnost 24-25

Charita 26-27

Hasiči 28

Sport 29-30

Kultura 31

Soutěž 32

Ohlédnutí za halenkovskými slavnostmi 1. 6. 2024

**TJ TATRAN
HALENKOV**

1944 – 2024

27. 7. 2024 | 9:00–24:00 hodin

fotbalové hřiště Halenkov

www.tatranhalenkov.cz | [@tatranhalenkov](https://www.instagram.com/tatranhalenkov)

Poznejte kouzlo Valašska s medvědem Jurou a zapojte se do soutěže o ceny

Užijte si léto s regionální hrou Poznáváme Valašsko s medvědem Jurou, která vás provede dvaceti atraktivními místy na Valašsku.

Medvěd Jura se již šestým rokem toulá po Valašsku a pro návštěvníky vybírá známé i méně známé turistické cíle, na kterých zanechává svou stopu v podobě razítka.

„Medvěd Jura se v minulých ročnících podíval už na 100 zajímavých míst na Valašsku a letos plánuje navštívit dalších dvacet cílů. Těšit se můžete na vyhlídku nad obcí Malá Bystřice, zaniklý mlýn nedaleko Lačnova, pomník knížete Sába, Lurdskou kapli na Horečkách nebo zvoničku ve Valašských Kloboukách. Navštívíme společně Velké Karlovice, Troják, Vigantice a mnoho dalších,“ prozrazuje Martina Hovořáková z Destinační společnosti Valašsko, která hru pro návštěvníky Valašska připravuje a dodává: „Stejně jako v loňském roce jsme si pro všechny zapojené hráče připravili i fotosoutěž. Všichni, kterým se podaří vyfotit alespoň tři sochy nebo sousoší medvěda, uvedené v hrací brožurce, budou zařazeni do slosování o ceny starostů měst Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm a Valašské Meziříčí. Fotografie zašlete i se jménem na mailovou adresu regionalnihra@gmail.com,“ zmiňuje letošní bonusovou cenu Martina Hovořáková.

Přidejte se k nám, startujeme opět 1. června a soutěžit můžete až do 30. září. Hrací brožurky, které na zadní straně obsahují hrací plánec, kam budete otiskovat razítka, si můžete za 30 korun

zakoupit ve vybraných Turistických informačních centrech na Valašsku (seznam naleznete na hra.visit-valassko.cz). Všechna razítka jsou umístěna v přírodě a najdete je v bezprostřední blízkosti daného místa. K razítku vás zavedou GPS souřadnice, které si můžete naskenovat pomocí QR kódu uvedeného v hracím plánu. Na každém místě s razítkem je QR kód, který nahradí případné chybějící razítko v aplikaci naší hry.

Pro zapojení do finálního slosování o více než 100 hodnotných cen je nutné odevzdat hrací plánec se všemi dvaceti razítky do vybraných informačních center na Valašsku, kde na každého bude čekat pamětní list. Využít můžete také možnost hrát s námi a sbírat „razítka“ online v naší internetové aplikaci. Je to jednoduché, potřebujete chytrý telefon, mobilní data a registraci v internetové aplikaci mobilni.app/web/poznavamevalassko. Zúčastníte-li se hry na této elektronické platformě, stačí odevzdat hrací kupón z brožurky se stejnou emailovou adresou, ze které jste po sejmutí 20 navštívených míst získali potvrzení o návštěvě daného místa a požádali o výhru.

Slavnostní vyhodnocení a předání cen je naplánováno na sobotu 26. října 2024 na společném setkání v Janíkově stodole, která se nachází v areálu Dřevěného městečka Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Podrobné informace, seznam informačních center, kde si herní brožurku zakoupíte, včetně jednotlivých cen naleznete na hra.visit-valassko.cz.

Hodně zdaru v hledání a objevování Valašska a příjemnou zábavu přeje Destinační společnost Valašsko a medvěd Jura!

Ing. Hana Fabiánová
Asistentka manažera Destinační společnosti Valašsko
Sdružení obcí Mikroregionu Vsetínsko
Mobil: +420 733 199 086
E-mail: fabianova@mikroregion-vsetinsko.cz

Činnost Destinační společnosti Valašsko je v roce 2024 spolufinancovaná Zlínským krajem, městem Vsetín, městem Valašské Meziříčí a městem Rožnov pod Radhoštěm.

Aktuality z obce

V květnu jsme zhotovili odvodnění pozemní komunikace na začátku Provazníčku. Při prudkých deštích brala voda z lesní cesty nad dotýčnou komunikací s sebou hlínu a kameny, které pak dále stékaly na pozemky občanů, kteří bydlí pod ní. V lese byly zakopány svodníky a kolem cesty vybudován odvodňovací žlab, který ústí do nové kanalizační vpusti a nakonec do potůčku.

Před výročím osvobození obce se dokončily sadové úpravy u památníku padlých před našim kostelem. Byly odfrézovány pařezy z líp tak, aby nedošlo k poškození kamenného plotu, došlo k částečnému vyrovnání terénu a proběhla i revitalizace trávníku. Do vytvořeného záhonu bylo vysázeno 6 ks okrasného stromkového hlohu, jenž má nahradit původní výsadbu. Pod jejich červeně kvetoucími korunami kvete svíčkovec a půdokryvný barvínek. Za pomníkem pak byly symbolicky vysázeny 2 stromkové šeríky. Poděkování patří Zahradnictví v Černém, které i přes různé obtíže nakonec celou akci v termínu stihlo a letošní pietní akt mohl proběhnout již v novém důstojném a kultivovaném prostředí.

Před Lidovým domem byl vytvořen okrasný záhon, jež dominují hlavně růže. Je to další střípek ze skládanky, jak zvelebit naši obec.

Na hřbitově byla dokončena oprava základových rámců hrobů v nejstarší a v nejvíce poškozené části hřbitova. Celkem již tak bylo opraveno 68 hrobů. Na četné žádosti občanů se vedení obce rozhodlo, že se budou opravovat i obnažené základy hrobů, díry v nich atd. Tím se počet navýšil o dalších 67 hrobů.

Samozřejmě pokračují stavební práce na mostech. Jen na mostu u Hastíků se musí upravit projekt sanace, protože během přípravných prací bylo odhaleno rozsáhlejší poškození nosníků, než s jakým se počítalo v projektu.

Začátkem června začnou práce na nových veřejných chodcích v obci mezi hřbitovem a budovou obecního úřadu. Prosíme vás, abyste dbali zvýšené bezpečnosti v okolí staveniště. Děkujeme.

Kromě toho máme rozpracováno mnoho dalších projektů v různé fázi realizace.

S přáním krásného dne

Petr Pončík
místostarosta obce

Kraj letos poprvé ocenil obce s nejmenší produkcí směsného odpadu

Prestižní ceny za třídění odpadů 30. května obdrželi ve Zlíně v několika kategoriích populární soutěže „O keramickou popelnici“ představitelé měst a obcí ze Zlínského kraje. Tradiční klání samospráv uspořádal už poosmnácté Zlínský kraj ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., a kolektivními systémy ASEKOL a Elektrowin v rámci projektu zaměřeného na podporu tříděného sběru odpadů v regionu. V rámci soutěže „O keramickou popelnici“ letos Zlínský kraj ocenil nejlepší obce a města ve čtyřech velikostních kategoriích, jejichž obyvatelé vyprodukovali nejméně směsného odpadu. Vítězem kategorie obcí s počtem obyvatel od 2 001 do 15 000 se stala obec Halenkov. Je vidět, že i přesto, že někteří obyvatelé byli zpočátku skeptičtí k zavedení nového odpadového systému, se už druhý rok jeho aplikace skvěle osvědčil. Pro obce je likvidace směsného komunálního odpadu nejnákladnější položkou, proto jeho minimalizace má kromě pozitivního ekologického významu také nezanedbatelný ekonomický dopad na rozpočet naší obce. Od roku 1. ledna 2021 začal platit nový zákon o odpadech. Ten mimo jiné mění výši poplatku za ukládání odpadů na skládku z původních 500 Kč na 800 Kč za tunu odpadu. Tato částka se od roku 2021 každý rok zvyšuje o 100 Kč s tím, že zvyšování by se mělo zastavit

až v roce 2029, kdy by cena měla zůstat na 1850 Kč za tunu, což je ale téměř čtyřnásobné navýšení. Vám všem bych chtěl závěrem moc poděkovat za zodpovědnost při třídění odpadů a pogratulovat za ocenění, které jsme obdrželi. Je to hlavně Vaše vítězství. Co ušetříme za uložení odpadů včetně jejich svozu, můžeme použít na zvelebení naší krásné obce.

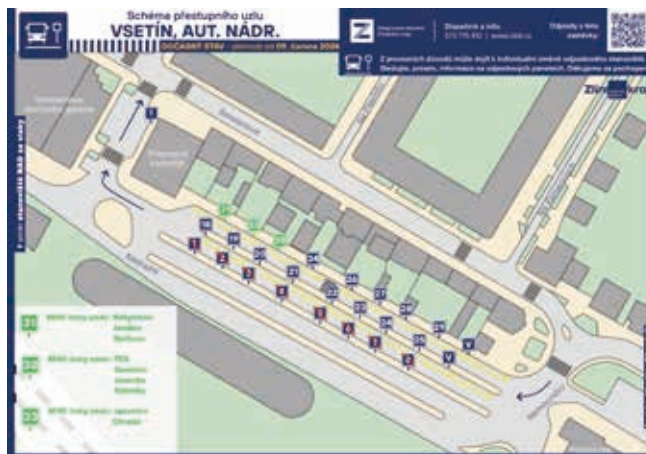
Ještě jednou díky všem,

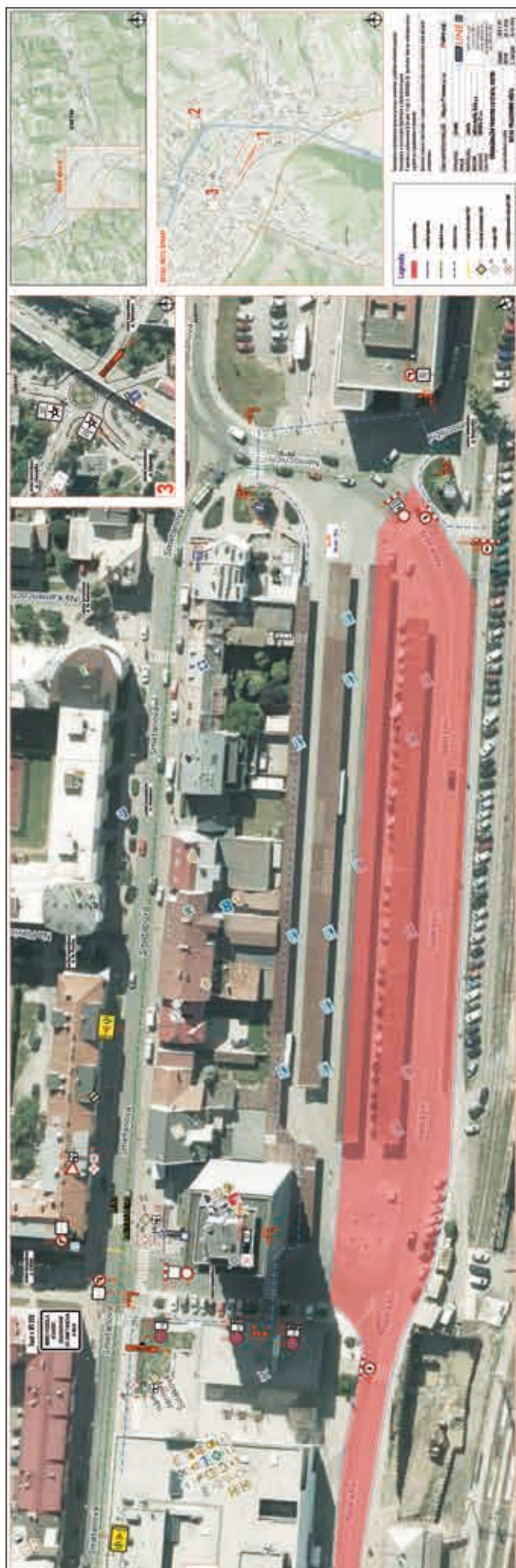
Ing. Radek Chromčák, starosta

Oprava autobusového nádraží Vsetín

Rádi bychom Vás informovali, že město Vsetín začne od neděle 9. června 2024 ve spolupráci s Ředitelstvím silnic Zlínského kraje (ŘSZK) budovat nové autobusové nádraží a s tím spojenou kompletní dopravní infrastrukturu. To si vynutí dlouhodobé omezení dopravy. Všechny autobusové spoje budou ze stávajícího nádraží vyjíždět kolem věžového domu přes ulici U Hřiště na Smetanovu ulici. Na křižovatce zmíněných ulic dojde ke změně přednosti v jízdě tak, že přednost budou mít právě autobusy dle přiloženého stanovení. *A to z toho důvodu, aby během

dopravní špičky „neucpaly“ autobusové nádraží a nenabíraly zpoždění. Dále dojde ke snížení odjezdových stání pro spoje příměstské i městské hromadné dopravy, jejich rozmístění platné od 9.6.2024 je přílohou. Počet nástupních ostrůvků stávajícího autobusového nádraží bude snížen ze 3 na 2. Pro dopravu (vyjma autobusů a vozidel stavby) bude uzavřena komunikace v části ulice U Hřiště mezi Smetanovou obchodní galerií a stávajícím autobusovým nádražím. Přístup do dopravního terminálu bude možný pouze podchodem z Náměstí Jarmily Šulákové.

Co jsme v roce 2023 udělali pro životní prostředí?

Díky obyvatelům se naše Obec Halenkov může za rok 2023 pochlubit výsledky sběru vysloužilého elektrozařízení předaného ke zpětnému odběru společnosti Elektrowin o celkové hmotnosti 7,94 t. Každý obyvatel tak odevzdal průměrně 3,30 kg spotřebičů. Ušetřili jsme tak spotřebu elektřiny a snížili produkci skleníkových plynů. Nespotřebovali jsme ropu, železnou rudu, měď a hliník, které jsou potřebné pro průmyslovou výrobu. Nahradili jsme je právě recyklací odevzdaných spotřebičů.

Konkrétní přínos obyvatel vyčísluje *Osvědčení o podílu na zlepšení životního prostředí*, které na základě dosažených výsledků vystavil kolektivní systém pro sběr a recyklaci vysloužilých spotřebičů Elektrowin.

Vyplývá z něj, že díky našim odpovědným obyvatelům došlo za rok 2023 k úspoře produkce CO₂ o 89,55 tun. Tipnete si, kolik smrků pohltí stejné množství CO₂? 35 ks!

Také nebylo nutné vytěžit a spotřebovat 4 658,16 litrů ropy. Představte si, že z tohoto množství se pokryje spotřeba pohonných hmot aut např. na cestu z Prahy do Brna po dálnici D1, a to 175krát.

Došlo také k úspoře 47 952,01 kWh energie. Asi stejné množství, jako kdybychom spustili cyklus myčky nádobí 47 953 krát.

Z odevzdaného množství spotřebičů se podařilo vrátit do výroby 4 603,33 kg železa. Takové množství recyklovaného železa je možné použít pro výrobu 189 ks nových praček, aniž by bylo nutné těžit železnou rudu.

Recyklací vysbíraných spotřebičů se také podařilo získat 158,99 kg mědi, což stačí pro ražbu 28266 1€

mincí, nebo 192,42 kg hliníku, který by stačil na výrobu 12829 plechovek o objemu 0,33 l.

Pamatujte! Elektrozařízení obsahuje nejen dále využitelné materiály, ale

také škodlivé látky. Odhozením do popelnice se elektrozařízení nedostanou k recyklaci, ale skončí nevyužité na skládce. Odevzdávejte spotřebiče na sběrný dvůr, nebo poslednímu prodejci při zakoupení nového!

Ohlédnutí za Halenkovským FRZEGULEM 2024

Halenkovjani opět dokázali, že ač mají tvrdé a mozolnaté ruce, mají měkká a vroucí srdce. Letos se díky Vám vybralo pro postižené děti z naší obce rekordních 66 609 Kč!

Děkujeme Vám! Jste skvělí!

Zde jsou výsledky jednotlivých kategorií:

Kategorie guláš: 6 soutěžících

1. místo – Myslivecké sdružení Javořina Halenkov o.s.
2. místo – TJ Tatran Halenkov
3. místo – SDH Halenkov

Kategorie frgál: 14 soutěžících

1. místo – Kateřina Maňáková
2. místo – KDU-ČSL (Strbačková)
3. místo – Lenka Řepková

Kategorie zelé: 20 soutěžících

1. místo – Ladislav Kubáček
2. místo – Miroslav Kocůrek
3. místo – Bruno Kupčák

Pro úplnost ještě uvedu, že 6 místních spolků uvařilo celkem 420 porcí guláše a vše se prodalo. Nechyběla ani rarita, o kterou se postaral tým TJ Tatrana Halenkov, a to klobáky guláš.

14 soutěžících předvedlo své pekařské umění v kláně o nejlepší frgál a zeli se sešlo 20 vzorků. Porota složená ze soutěžících spolků to neměla vůbec jednoduché! Proto jim patří velký dík. Nesmíme zapomenout poděkovat i místním harmonikářům a hlavně místním hasičům, kteří jako každý rok zhotovili a postavili tu nejkrásnější májku od Vsetína po Karlovice.

Na příštím ročníku na viděnou!

Petr Pončík, místostarosta obce
Foto Luboš Janota

RE – USE CENTRUM Halenkov – lidé pomáhají lidem

Několik důležitých bodů:

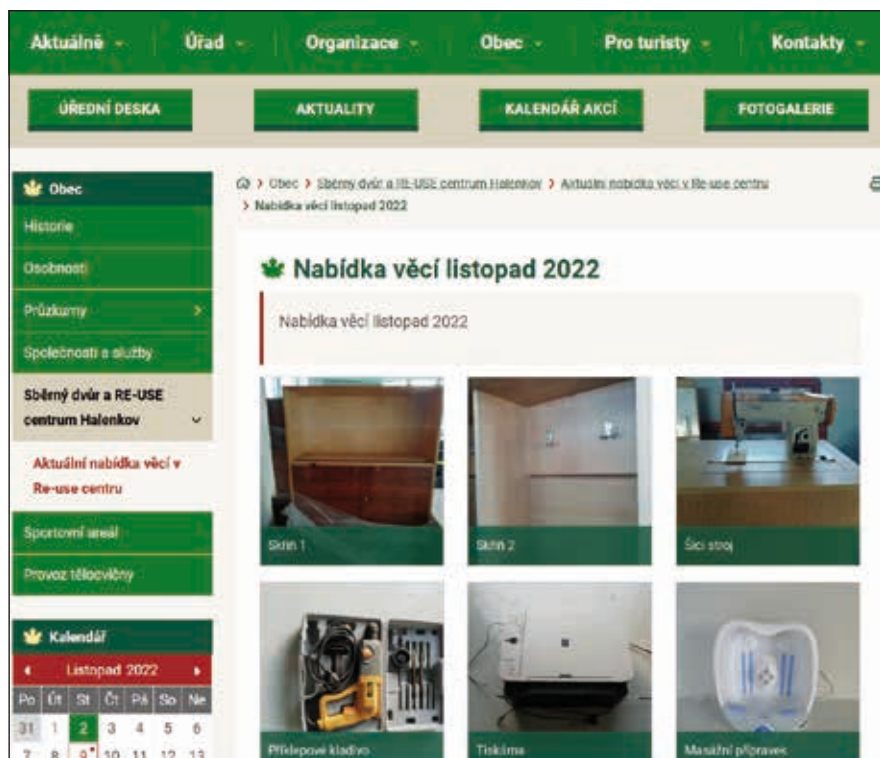
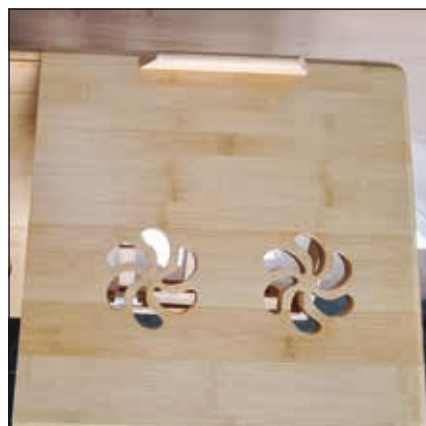
- Všechny nabízené věci jsou zcela ZDARMA a nikde se neneviduje, kdo si je vzal, nebo kdo je daroval.
- Re – use centrum se nachází hned vedle sběrného dvora v areálu bývalého armádního velkoskladu
- Otevřeno je ve středu 14.00 – 17.00 hod. a v sobotu 8.00 – 11.00 hod.
- Pokud se rozhodnete do Re – use centra věci darovat, musí být funkční. Tzn. musí splňovat účel, pro který byly vytvořeny.

- Kosmetické vady nevaří, stejně tak známky používání.
 - Nenoste prosím věci špinavé, zaprášené a s nejistým původem.
- Pro bližší informace neváhejte volat na telefonní číslo 703 840 285.
Děkujeme, že si pomáháte!

Petr Pončík, místostarosta

Aktuální nabídku naleznete také na webových stránkách Obce Halenkov

Některé z věcí k odběru

Investice do budoucnosti aneb jak se nám daří získávat dotace

Vážení občané,

je mi potěšením vás informovat o našich úspěších v oblasti získávání dotací na projekty, které přispějí k rozvoji a zkvalitnění života v naší obci. Stejně jako v minulých letech pokračujeme v maximální snaze o získání finančních prostředků, které nám umožní realizaci důležitých akcí, které postupně připravujeme. Rád bych vás seznámil s těmi nejvýznamnějšími.

Rozšíření kanalizace v údolích Černé, Bratřejůvka a lokality Pod Černým

Spolu s obcí Huslenky naše obec získala prostřednictvím Sdružení obcí mikroregionu Vsetínsko významnou dotaci ve výši 70% na rozšíření kanalizační sítě. V naší obci se jedná o údolí Černé, Bratřejůvka a v lokalitu Pod Černým. Jedná se opravdu o velkou investiční akci, jejíž celkové náklady pro obě naše obce přesahují 233 milionů korun bez DPH. Věříme, že nová kanalizace zlepší kvalitu života obyvatel těchto částech naší obce. Díky této investici se zvýší obyvatelům uvedených údolí komfort a bezpečnost bydlení, což je klíčové pro dlouhodobý rozvoj obou našich obcí.

Instalace fotovoltaických elektráren na budovách ZŠ Halenkov, MŠ Halenkov, OÚ Halenkov a Lidový dům Halenkov

Dalším významným projektem je instalace fotovoltaických elektráren na budovách Základní školy Halenkov, Mateřské školy Halenkov, Obecního úřadu Halenkov a Lidového domu Halenkov. Tyto projekty byly podpořeny dotací, která nám umožnila investovat do obnovitelných zdrojů energie. Díky fotovoltaickým elektrárnám snížíme

náklady na energie, zvýšíme energetickou soběstačnost a přispějeme k ochraně životního prostředí. Tento krok je součástí naší strategie pro udržitelný rozvoj a odpovědné hospodaření s přírodními zdroji.

Oprava lesní cesty v údolí Břežítá-Sojov

Projektem, který byl vybrán řídicím orgánem k financování prostřednictvím dotace, je také oprava lesní cesty v údolí Břežítá-Sojov. Tato cesta je dlouhodobě ve velmi neutěšeném stavu a po každé větší průtrži mračen je devastována a jsme nuceni ji opakovaně zajišťovat její sjízdnost. Oprava cesty zlepší přístupnost a bezpečnost, což ocení zejména místní obyvatelé, zemědělci, lesníci i turisté.

Nový svolávací systém JPO SDH Halenkov

Díky úspěšné žádosti o dotaci se nám podařilo získat finanční prostředky na instalaci nového svolávacího systému pro JPO SDH Halenkov. Tento systém usnadní práci našim dobrovolným hasičům a podpoří jejich motivaci a nasazení.

Tyto projekty by nebyly možné bez podpory a spolupráce vás, našich občanů. Rád bych poděkoval všem, kteří se podíleli na přípravě a realizaci těchto projektů, za jejich úsilí a oddanost. Věřím, že tyto investice přinesou dlouhodobě pozitivní změny a zlepší kvalitu života v naší obci.

Ing. Radek Chromčák, starosta

Prázdniny jsou za dveřmi

„Čas letí jako bláznivý, já nechytím ho ani vy...“, zpívá ve své písni K. Gott a my mu musíme dát za pravdu. Školní rok se chýlí ke svému závěru a na děti čekají prázdniny a nás čas dovolených.

Kromě úkolů, které se plní v rámci vzdělávacího programu, probíhá ve školce celá řada akcí. O předešlých jste byli již informováni a další čekají v řadě. Po ukončení lyžařského výcviku následoval Maškarní ples plný zábavy soutěží a her. V březnu absolvovalo 35 předškoláků kurz bruslení, který pořádáme již druhým rokem ve spolupráci s Kapka resort.

V dubnu proběhl zápis dětí do ZŠ, kterého se zúčastnilo 29 dětí, z toho jich 25 nastoupí v příštím školním roce k základnímu vzdělávání.

Stejně jako v minulých letech bylo zákonným zástupcům umožněno bezplatné screeningové vyšetření zra-

ku dětí, které rodiče hojně využívají. V příštím roce plánujeme i vyšetření sluchové. Pro uvědomování si zdravého životního stylu a rozvíjení sounáležitosti s přírodou byl pro čtyř až sedmileté děti připraven program Jak Zdravík s Jedlíkem poznávají přírodu, jehož cílem je vést děti k zodpovědnému chování k přírodě a životnímu prostředí.

Svátku Den Země byl věnován celý integrovaný blok, aby měly děti dostatek času získávat povědomí o životě na naší planetě. Prostřednictvím úkolů získaly spoustu podnětných a srozumitelných informací o významu živé a neživé přírody pro člověka.

Cíl vnímat krásu okolo nás je nedílná součást každodenního pobytu

venku formou pozorování, experimentování a prožitkového učení. S měsícem duben jsme se rozloučili akcí na školní zahradě v podobě ča-

rodějnic a čarodějů všech velikostí, kde si děti vyzkoušely let na koštěti, vaření lektvarů, odvahu ohmatat si skryté předměty z různých materiálů a další „nadpřirozené“ úkoly.

Na začátku května proběhl v MŠ zápis k předškolnímu vzdělávání na školní rok 2024/2025. Žádost o přijetí podalo 33 zákonných zástupců a k spokojenosti rodičů bylo přijato všech 33 dětí. Bylo vyhověno i zákonným zástupcům dětí z nespádových oblastí, a to děti 2,5 letých, které spádové MŠ odmítají přijmout pro nízkou věkovou hranici.

Pro maminky k svátku si děti s paními učitelkami připravily pásmo tanečků, písniček a básniček jako poděkování za jejich lásku, péči, starostlivost a laskavost. Slzy a dojetí na sebe nenechaly čekat a třída se naplnila krásnou proudící energií plnou lásky.

Mezi další velmi oblíbené akce patřila ukázka dravých ptáků pod vedením zkušených sokolníků z Karviné,

kteřá se uskutečnila na školní zahradě. Děti si blízka prohlédly sovy, poštolku i orla královského.

Nečekané, za to velmi krásné a nezapomenutelné bylo setkání s běžci míru, kteří se zastavili na své trase s mírovou pochodní i k nám do mateřské školy. Povíдали si s dětmi v různých jazycích, seznámili děti s posláním mírového běhu, které spočívá v naději a touze po lepším světě a šťastnější budoucnosti.

Při této příležitosti byla odhalena slavnostní deska a vybrán „Strom míru“ v přední části zahrady MŠ. Plaketu zhotovil pan Válek, organizátor Peace Run, kámen nám věnoval pan Petr Kalus, za což jim patří velké díky.

Ještě než se v červnu rozloučíme s našimi předškoláky tradičním pasováním na školáky, vystoupí děti na Halenkovských slavnostech pro potěšení široké veřejnosti. V tomto měsíci na děti ještě čeká zkouška odvahy – odloučení od rodičů přes noc, školní výlet do Lešné (ZOO) a Starého Města (KovoZoo).

Červenec strávíme s batůžky na zádech toulkami po okolí, pozorováním přírody, návštěvami dětí, které už nemusí ráno brzy vstávat a vychutnávají si společné chvíle se sourozenci, rodiči nebo prarodiči.

Během celého školního roku mají děti kulturní vyžití, kdy za námi při-

jíždějí divadélka z blízkého i vzdáleného okolí. Mezi nejhezčí divadelní představení se řadí ta, která nám pravidelně v květnu zajišťuje místní spolek Vajanova. Tato činnost spolku je pro MŠ plně hrazena z rozpočtu obce. Letos k nám zavítalo divadlo Šumafuk z Brna s pohádkou O ukradených nosech. Všem zúčastněným děkujeme a těšíme se na příští rok.

Na závěr mi dovolte za celý kolektiv MŠ popřát Vám krásné slunné dny plné pohody a odpočinku.

I. Bátlová, ředitelka MŠ

„Vědci“ z kroužku Veselá věda na cestách - Exkurze Zlín

1. Památník T. Bati
2. Návštěva obchodu se zajímavostmi - Flying Tiger
3. Návštěva McDonald's
4. Prohlídka centra Zlína

V rámci kroužku Veselá věda jsme dne 3. 4. 2024, u příležitosti výročí dne narození T. Bati, navštívili město Zlín.

Zavítali jsme do Památníku T. Bati, který je vedle zlínského „mrakodrapu“ (baťovské administrativní budovy č. 21) asi nejvýznamnější

stavbou Zlína. Dílo architekta Františka Lýdie Gahury, kterým vzdal počtu tragicky zesnulému zakladateli moderního Zlína Tomáši Baťovi, je svým významem i kvalitou srovnatelné s brněnskou vilou Tugendhat od Ludwiga Miese van der Rohe či

pražskou Müllerovou vilou od Adolfa Loose. Většině z nás byla však hodnota této stavby po dlouhá léta skryta pragmatickou přestavbou z 50. let. Až dnes můžeme obdivovat obnovenou krásu této funkcionalistické budovy zejména díky péči, kterou jí věnuje město Zlín. Prohlídka je zaměřena na architekturu budovy a vystavenou maketu letadla. Je to vysoce kvalitní architektura, která stojí za to. Památník je úzce spojen se jmény dvou osobností: podnikatelem Tomášem Baťou a architektem Františkem Lýdií Gahurou.

Další zastávkou pro naše „VĚDCE“ byla prodejna Flying Tiger Copenhagen.

Je to dánská designová prodejna se svéráznou, neustále se měnící nabídkou produktů. Najdou se zde věci, které potřebujeme, věci, o kterých jste snili, a věci, o jejichž existenci jsme ani netušili. Obchod nabízí věci jednoduché, designové a pestré, dekorativní, praktické, zábavné a povzbuzující kreativitu s dotykem Skandinávie

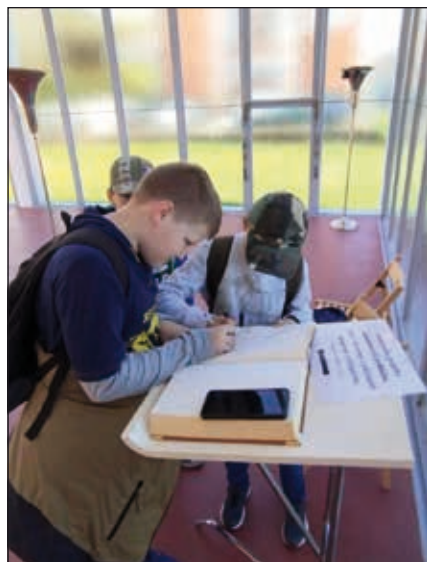
Na našem výletě jste také zavítali do McDonald's. 🍔🍟

Tato oblíbená fastfoodová restaurace nabízí klasiky jako Big Mac, McMuffin a také kávu v McCafé. Je to skvělé místo, kde jsme si pochutnali na sezónních specialitách.

Měli jsme také chuť na něco sladkého, tak jsme ochutnali i jejich de-

zerty. A pokud se vám líbí jejich káva, McCafé nabízí i další horké nápoje.

Návštěvu jsme si velmi užili a posilili jsme na další program.

A tím byla prohlídka centra Zlína, Náměstí Míru.

Toto je nejstarší náměstí ve Zlíně, které má bohatou historii. Na západní straně náměstí se nachází **zlínská radnice** a vedle ní stojí budova hlavní pošty. Ta byla dokončena v 80. letech 20. století na místě původní secesní stavby hotelu Balkán. Nedávno byla také otevřena moderní budova **Obchodního a zábavního centra Zlaté Jablko**. Toto centrum nabízí různé obchody, restaurace a zábavu

pro návštěvníky. V jižní části náměstí se nachází park s fontánou. Sochy svatého Floriána a svatého Donáta jsou dalšími zajímavostmi na tomto náměstí 12. Pokud máte rádi historii a nakupování, Náměstí Míru je skvělým místem k prozkoumání.

Co k tomu dodat výlet do Zlína byl úplně super a těšíme se na další.

„VĚDCI“ z kroužku Veselá věda
+ Mgr. Martina Spitzerová,
Mgr. Zdeněk Kadula

Halenkovská základní škola na Rainbow Run

RAINBOW RUN - OSTRAVA - festival, který vám obarví život - akce plná barev, pohybu a česko-slovenských hvězd. Rainbow Fest vznikl z původního projektu Rainbow Run, který se během 9 let vyvíjel tak, že z čistě běžecké akce se stal festival, který už obarvil přes 50 000 lidí, a proto jsme se rozhodli se zapojit a vydat se na akci do Vítkovic. V sobotu 25. 5. jsme skočili do rychlíku a za necelé dvě hodiny jsme vystupovali v Ostravě. Počasí nám moc nepřálo a vypadalo, že bude bouřka. Trochu jsme zmokli, ale to nám vůbec neubralo na výborné náladě, kterou nakonec podpořily vítězné branky našich hokejistů, které jsme stihli sledovat v nákupním centru Karolina. Celá Ostrava hučela nadšením z vítězství. Na Halenkov jsme se vrátili jako barevní Mistři světa!

Napsali žáci 9.B ZŠ Halenkov pod vedením Mgr. Marcely Šulákové - třídní

Knihovna pasovala nové čtenáře

23. ročník akce Pasování na čtenáře proběhl ve středu 5. 6. 2024 a prvňáci byli velmi šikovní a všichni prošli tzv. "čtecím testem".

Knihovna se raduje - hned 32 nových čtenářů
Lidé, čtěte!

na snímku Bruno Kupčík – žák 1.A

KNIHOVNA

Od 6. 6. 2024 do 20. 6. 2024 **ZAVŘENO**

Od 21. 6. 2024 půjčujeme na celé prázdniny, vracíme až v září!

Hormonální změny ve stáří a jak jim čelit

Stejně jako ve všech vyspělých západních zemích se i v České republice prodlužuje střední délka života. Tento pozitivní vývoj je dán propracovanou zdravotní prevencí, kvalitní zdravotní péčí a ideálně také pozitivními změnami v životním stylu. S dotyčným trendem souvisí i postupně se zvyšující věk odchodu do důchodu. Jenže lidský organismus má své fyziologické vymezení toho, kdy začíná stárnout. O to více se snažíme uchovat si zdraví a svěžest co nejdéle. Existuje celý vědní obor, anti-aging medicína, který zkoumá, jak se dá procesům stárnutí úspěšně čelit.

Obecně již od středního věku pomalu vyhasíná činnost některých žláz s vnitřní sekrecí (endokrinní, odtud i název oboru endokrinologie), které produkují hormony, jež řídí mnoho funkcí našeho těla. S přibývajícím věkem dochází k hormonálním změnám, kterým je věnován tento článek.

1) INZULIN

Jedná se o životně důležitý hormon, který má za úkol transportovat jednoduchý cukr glukózu z krve do buněk, pro které je významným zdrojem energie. S věkem často přichází absolutní nebo relativní nedostatek inzulínu a tím také zvýšený výskyt diabetu. Týká se 50 i více procent lidí starších 65 let. Jsou to tzv. diabetici druhého typu. U těchto lidí dochází v důsledku dědičné dispozice a hlavně životního stylu spojeného s nadváhou a obezitou ke vzniku inzulínové rezistence, kdy buňky přestávají na inzulín reagovat. Základním řešením je pro ně dieta a pohyb. Nezdravý životní styl je tedy jedním z hlavních faktorů, které způsobují strmý nárůst výskytu diabetu v posledních desetiletích. Více o této problematice najdete v mém předchozím článku projektu Díky za VZPruhu.

2) HORMONY ŠTÍTNÉ ŽLÁZY: Thyroxin T4, Trijodthyronin T3

Ovlivňují látkovou přeměnu (metabolismus) živin a regulují účinek jiných hormonů, proto mají v organismu široké pole účinků. S věkem dochází k postupnému poklesu produkce hormonů štítné žlázy. Jejich nedostatek se dá poměrně jednoduše řešit substituční terapií (rovnocen-

ná náhrada těchto hormonů užívaná v tabletách každý den ráno na lačno) předepsanou odborným lékařem. Nezapomínejme také na dostatečný přísun jódu ve stravě – používejme v kuchyni jódovanou sůl a do jídelníčku je důležité zařadit mořské ryby.

3) PARATHORMON

S věkem se naopak zvyšuje produkce příštítných tělísek, které tento hormon vytvářejí. Tím se ale nadměrně vyplavuje z kostí vápník a vzniká zvýšené riziko osteoporózy. Více o této problematice v mém článku blogu Kudy na život.

4) RŮSTOVÝ HORMON (SOMATOTROPIN)

Tento hormon vytváří hypofýza mozku, ale s věkem klesá jeho tvorba. Tím dochází ke zmnožení tukové tkáně a naopak úbytku svalové hmoty, zvyšuje se riziko osteoporózy. Postupně ubývá v těle bílkoviny kolagenu, čímž přibývá vrásek, zhoršují se kloubní potíže a např. se také snižuje elasticita cév. Abychom dokázali tomuto procesu úspěšně čelit, je třeba i ve vyšším věku vést aktivní život s dostatkem pohybu. S věkem přirozeně ubývá svalové hmoty a přibývá té tukové, čímž se zvyšuje riziko obezity. Pokud si chceme uchovat zdraví a postavu, je třeba více cvičit, procházet se a sportovat. Ano, s přibývajícím věkem je třeba myslet na pravidelný pohyb ještě více než dřív. Je to současně základní pilíř prevence všech civilizačních chorob.

5) MELATONIN

Melatonin zlepšuje spánek a zvyšuje imunitní reakci. Je to také silný antioxidant, to znamená, že je schopen neutralizovat škodlivé volné radikály a snižuje tak i riziko rakoviny. Obecně je považován za hormon, který zpomaluje pochody stáří. S věkem se opět postupně snižuje jeho sekrece v mozku. K jeho produkci je zapotřebí úplné tmy během spánku a dodržování rytmu dne a noci. Je příbuzný tzv. hormonu štěstí, serotoninu, pro jehož tvorbu je zase potřebný dostatek slunečního světla ve dne. Hladiny obou hormonů kolísají i se střídáním ročních období. Prakticky to znamená usínat včas s dobrou knihou, a ne

u svítící a zářící obrazovky televize nebo počítače pozdě v noci. Ráno pak včas vstát, být aktivní, podle možnosti jít ven na slunce, pohybovat se, pracovat a radovat se z nového dne. To vše prospěje nejen dobremu spánku a náladě, ale také figuře a zdraví.

6) POHLAVNÍ HORMONY

A jaká jsou specifika stárnutí ženského a mužského organismu?

MENOPAUZA U ŽEN

Většinou to bývá po čtyřicítce (věková hranice je ale individuální), kdy dochází ke strmému poklesu produkce ženských pohlavních hormonů, zvláště estrogenů, a objevuje se klimakterický syndrom: návaly horka, pocení, změny nálad – úzkost, deprese, zhoršení paměti. Zvyšuje se riziko osteoporózy a kardiovaskulárních onemocnění. Sportovnější a aktivnější ženy většinou prožívají toto období snáze, ale přibližně u 20 % žen je nutná terapie indikovaná odborným lékařem, nazývaná hormonální substituční terapie (HRT) ve formě tablet, gelů, náplastí, implantátů nebo např. nosního spreje. Druhou možností jsou fytoestrogeny – rostlinné isoflavony, které se v těle chovají podobně jako skutečné ženské hormony. Obsahuje je např. červený jetel a sója. V tomto ohledu mají asijské ženy velkou výhodu, protože sóju a další luštěniny často konzumují. V našich podmínkách je také velmi nápomocnou rostlinkou kontryhel (alchemilka). Je to vytrvalá bylinka, která roste na okraji lesů, loukách i pastvinách. Najdete ji v trávě od jara až do podzimu a poznáte snadno podle typických členitých lístků, které ráno zachytávají uprostřed krupěj rosy. Proto se jí někdy lidově přezdívá nebeská rosa. Kontryhel obecný můžete pít ve formě čaje, výluhů a tinktur, nebo z něj třeba připravit bylinnou koupel. Svůj přínos má i dlouhodobé užívání oleje z pupalky dvouleté, nejlépe v tobolkách (500 mg za studena lisovaného oleje v kombinaci s vitamínem E jako antioxidantem), jednu tobolku denně po ránu. Přispívá k hormonální rovnováze a pomáhá tak nejen v tomto období, ale také má pozitivní vliv na pravidelný menstruační cyklus a na

potíže s ním spojené, zlepšuje kvalitu pokožky, vlasů či nehtů.

Je velmi třeba dbát na onkologickou prevenci a nezapomenout na pravidelný screening karcinomu prsu: mamografii - od 45 let věku 1x za dva roky a na kontrolu u gynekologa 1x ročně v rámci screeningu karcinomu děložního hrdla: cytologické vyšetření stěru z děložního čípku.

ANDROPAUZA U MUŽŮ

Ani muži nejsou ušetřeni tohoto hormonálního pádu. Rozdíl je jen v tom, že u mužů dochází k postupnějšímu dlouhodobému poklesu produkce pohlavních hormonů – androgenů, zvláště testosteronu (syndrom ADAM – androgen decline in aging males – dlouhodobý proces). Mívá tyto projevy: zhoršení sexuálních funkcí, snížení svalové a zvýšení tukové hmoty, osteoporóza, návaly horka,

změny nálad až úzkost a deprese, ztráta motivace, poruchy spánku. Projevy jsou tedy dost podobné těm, které prožívají ženy, jen se vyskytnou o pár let později.

S přibývajícím věkem se zvyšuje riziko rakoviny prostaty, proto je třeba také u mužů včas dbát na zdravotní prevenci. Možná nevíte, že od 1. 1. 2024 je spuštěn program časného zachytu karcinomu prostaty, který je určen mužům od 50 let věku. Hlavním ukazatelem je laboratorní rozbor krve na PSA (prostatický specifický antigen) v ordinaci praktického lékaře nebo urologa.

Čas plyne a nezbyvá, než se mu postavit čelem. Jak jsem nastínila, existuje řada možností, jak se na stáří připravit a uchovat si zdraví a svěžest co nejdéle, zůstat aktivní a radovat se z toho, co život přináší a také si užívat zaslouženého odpočinku, na který dříve nebylo

kdy. Je to čas moudrosti a životního zrání, čas vděčnosti a smíření.

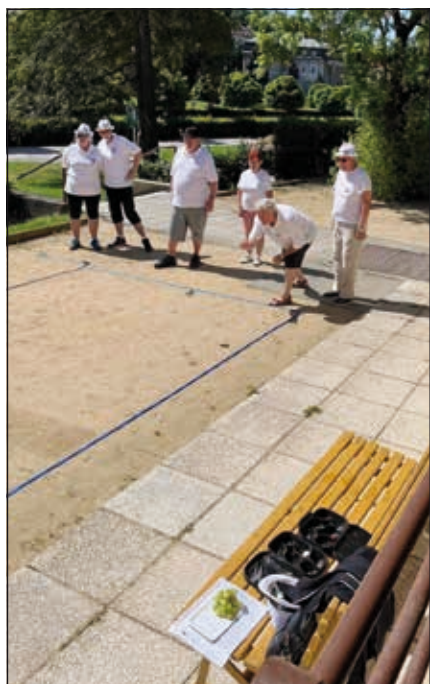
PharmDr. Hana Machová, B.Th.

Článek je přejat se souhlasem autorky z webu dikyzavzpruhu.cz v rámci projektu Díky za VZPruhu.

Svaz postižených civilizačními chorobami

Senioři z celého kraje si v Luhačovicích užili slunečný den na turnaji v pétangu, a to letos už po desáté i naši senioři ,kteří se připravují na soutěže na halenkovském hřišti pod vedením pana Jakeše .

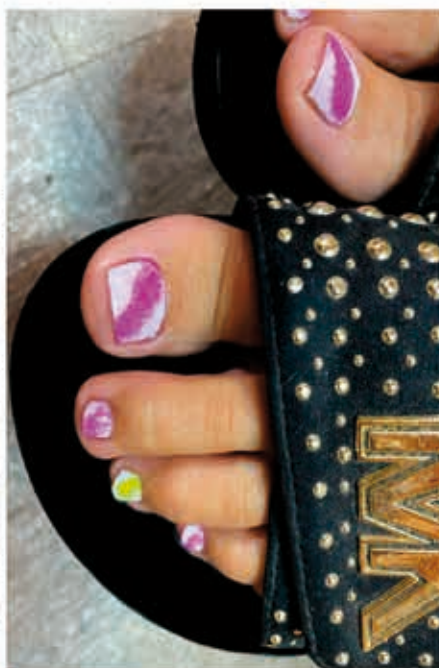

DRYPED

PŘÍSTROJOVÁ SUCHÁ PEDIKÚRA

Nabízím Vám přístrojovou suchou pedikúru

- základní ošetření (zkrácení nehtů, úprava nehtových valů, odstranění otlaků)
- lakování nehtů klasickými laky
- lakování nehtů UV gelem
- ošetření kuřích ok
- ošetření a prevence zarůstajících nehtů

Halenkov 806

Tel.: 602 369 752

E-mail: dryped@centrum.cz

Dále nabízím epilaci australskými teplými vosky.
Odstranění chloupků je možné provádět na jakýchkoliv partiích těla.
Nejčastěji jde o partie podpaží, lýtka, třísla. Pokožka je po epilaci krásně hladká
a vydrží až 3 týdny (v závislosti na růstu chloupků).
Celý systém je navržen tak, aby ošetření bylo efektivní a bezbolestné.

PROFESIONÁLNĚ BEZBOLESTNĚ, DISKRÉTNĚ

Zvonice v Lušové

Zvonice dříve vznikávaly hlavně v osadách, aby signalizovaly požár, svolávaly obyvatele k jeho hašení a na pomoc postiženým. Zvoněním se lidé prý snažili i rozhánět mraky za bouře a oznamovat nebezpečí v době válek. Zejména však zvonice sloužily k církevním účelům: k určení doby modlení, při úmrtí některého z obyvatel osady a ke mším v přírodě, zejména těm májovým. Na zvon bylo vyzváno zpravidla třikrát denně, ráno, v poledne a večer. Zvonění tak určovalo rytmus vesnického života, začátek a konec práce i odpočinku.

Často byly zvonice přirozeným centrem sociální komunikace obyvatel osady. Po takové zvonici dlouhá léta toužili a usilovali i obyvatelé údolí Lušová. Již v sedmdesátých letech plánovali postavit menší zvoničku poblíž stávajícího sklepa u Revíru. To se však tehdy nepovedlo. Přibližně před pěti lety bylo potřeba opravit autobusovou zastávku. Po její opravě se zde Lušovjané začali spontánně scházet, třeba při stavění a kácení máje nebo při svatodušní škvařenici. Vyhlášená kuchařka paní Miluška Kulčáková vždy všem uvařila vynikající guláš či vaječnici. Při těchto akcích se znovu začalo diskutovat o obnovení myšlenky na stavbu zvonice. Hlavními protagonisty této snahy a posléze i její realizace se stali bývalý místostarosta obce Halenkov, pan Jindřich Tkadlec a řezbář Jan Sobek, který se bohužel naplnění svého snu nedožil...

V roce 2015 v rámci zákona o církevních restitucích získalo Opatství Staré Brno řádu svatého Augustina téměř

4 000 ha lesů a část budov. Tento majetek zakoupil řád již v roce 1935 od rodiny Thonetů. Součástí restitucí byl i areál pěti budov Revíru v blízkosti autobusové točny v Lušové, které se téměř okamžitě začaly opravovat. Budovy bývalých stájí a sklep již mají svou novou tvář, stodola však byla zbourána z důvodu havarijního technického stavu.

Při úvahách o využití tohoto místa tlumočil pan Jindřich Tkadlec vedení společnosti Lesů Augustiniánského opatství s.r.o., dlouholeté přání obyvatel Lušové vystavět v této lokalitě zvonici. A tak v roce 2019 došlo k prvnímu návrhu její podoby od Ing. arch. Ivoše Motla, na jehož základě Ing. Šamánek zpracoval prováděcí projekt zvonice.

V roce 2020 schválilo Opatství řádu svatého Augustina Staré Brno záměr výstavby zvonice v Lušové a její financování. V únoru 2022 bylo vydáno stavební povolení a již na jaře téhož roku začala firma TESP Contract s.r.o. pana Miroslava Šuláka s vlastní stavbou zvonice. Dříví, ze kterého je zvonice postavena, bylo pokáceno přímo v Lušové a zpracováno na pile pana Jochce v Novém Hrozenkově. Na tesařských pracích se podíleli pan Stanislav Zavičák, Ladislav Hercég a Roman Šulák. Kamenické práce zajistili "ogaři" Michal a Marian Tlaškovi s Karlem Chovanečkem. Tepaný kříž vykulo kovář z Dinotice, pan Josef Strbačka. Stolařské práce jako okna, dveře, kuchyni zhotovil pan Josef Klaban z Vranče. Elektroinstalaci zajistil osvědčený elektrikář pan Josef Černota z Čubova. Toalety obkládal pan Josef Ztratil.

A jaká by to byla zvonice bez zvonu. Ten ulil halenkovský zvonař ak. sochař Josef Tkadlec. Přesto, že zvony většinou nejsou vidět, ale pouze slyšet, svým hlasem a výzdobou nesou sdělení a poslání nejen současné generaci, ale i generacím následujícím. V lušovské zvonici je zavěšen zvon zasvěcený svatému Augustinovi, v základním ladění a2. Průměr věnce zvonu je 455 mm, jeho hmotnost činí 58 kg a je ulit s královskou korunou. Figurální výzdobu zvonu tvoří tři kompozice: svatý Augustin medituje pod fíkovníkem, svatý Augustin biskup a vidění svatého Augustina. Zvon je opatřen nápisy v latině vztahujícími se k životu a činům svatého Augustina. Samozřejmě nechybí ani znak řádu Augustiniánů.

Zvonice má rozměry na délku přibližně 17 metrů a na šířku téměř 7 metrů. Z toho v délce 12 metrů ji tvoří otevřené atrium se stoly a lavičkami. V uzavřeném zázemí zvonice je kuchyňka a samostatná WC pro ženy, muže a vozíčkáře. Nosné sloupky zvonice jsou ukotveny do kamenných pi-

lířů. Na jeden z nich kameníci vytesali znak řádu augustiniánů, a na druhý pak podobu růže, které ze dřeva tak rád vyřezával kameník a řezbář Jan Sobek, aby jimi pak obdarovával nejen své přátele a známé, ale i docela neznámé lidi, aby jim udělal radost...

V letošním roce už započaly práce i na velkém dřevěném kříži, který má stát vpravo od zvonice směrem ke sklepu. Zvonici slavnostně vysvětil 26. srpna minulého roku pan páter Juan Ignacio Provecho, provinciál z Prahy, původem až ze španělské provincie Leon. Věřme, že zvonice u Revíru bude Lušovjanům dlouhá léta sloužit jako místo setkávání, odpočinku, upevňování jejich vzájemné sounáležitosti a dobrých sousedských vztahů. Samozřejmě velká slova díky patří vedení Lesů Augustiniánského

opatství s.r.o., bez jejichž vstřícného přístupu, pochopení a především za financování celé akce, by se stavba zvonice asi nikdy neuskutečnila.

Zdroj: Jaroslav Kopecký, Jindřich Tkadlec, ak. sochař, Josef Tkadlec, Ing. Michal Vrážel

Fotografie poskytli: Jaroslav Kopecký, ak. sochař Josef, Tkadlec, Ing. Michal Vrážel

Zpracovala: Ing. Pavla Krejčí
(krejcipavla@email.cz)

Architektonické realizace Bohumíra Kupky v Halenkově a na Horním Vsacku

Architektu Bohumíru Kupkovi osud dopřál jen krátké pozemské pouti, přesto se za necelých 12 let své aktivní kariéry podepsal pod tolik architektonických realizací či projektů, že jeho jméno nebude nikdy zapomenuto. Mnoho let již uplynulo od jeho předčasné tragické smrti, jeho pozůstalost zůstala dílem v majetku rodiny, dílem se dostala do archivů a depozitářů hned několika institucí, napsán o něm byl nejen články, přesto stále dokáže překvapit a inspirovat.

Všesokolský slet v Praze roku 1938 – Bohuš Kupka s transparentem v čele průvodu (Fotoarchiv Muzea regionu Valašsko, dále jen MRV)

Rodný domek Bohuše Kupky ve Valašském Meziříčí (Fotoarchiv MRV)

Bohumír Kupka (18. 12. 1900 Valašské Meziříčí – 19. 5. 1942 Osvětim) přišel na svět v přízemním domku ve Vrbenské ulici čp. 221 na tzv. Dolním předměstí Valašského Meziříčí do řemeslnické rodiny.

Jeho otcem byl Josef Kupka, hrnčíř z Krásna, syn krásenského kožešníka. Matka Aurelie, roz. Zvolská, byla dcerou krásenského koželuha. Už jako malý kluk se prý rád motal pod nohama otci v jeho hrnčířské dílně, kde přičichl poprvé k uměleckému řemeslu. Rodiče jej dali vyučit ke zdejšímu mistrovi truhlářem, mladý Bohuš svůj talent poté rozvinul v dílnách a učebnách valašskomeziříčské, v té době již proslulé, Odborné školy pro zpracování

dřeva. Na té studoval pouhý rok, ale i to stačilo, aby škola nasměrovala jeho další kroky správným směrem. Její tehdejší ředitel Bořivoj Weltrubský totiž Kupku osobně doporučil ke studiu architektury u profesora Pavla Janáka na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové, kterému líčí svého studenta v přímluvě coby „velmi přičinlivého a ne bez nadání“. Studium u Janáka Kupka zahájil v roce 1926, přestože v prostředí pražských architektonických ateliérů už se pohyboval několik let. S čerstvým vysokoškolským diplomem se Kupka vrátil za rodiči do rodného města v roce 1929 a záhy jim začal dokazovat, že jej nadrželi na studiích zbytečně. Z Prahy přijel coby propagátor přísných funkcionalistických forem, které dále rozvíjel nejen ve své teoretické a pedagogické činnosti, ale především na přibývajících stavebních zakázkách.

Za druhé centrum jeho tvorby je možné vedle rodného Valašského Meziříčí, kde proslul především realizacemi funkcionalistických rodinných a obchodních domů, považovat Halenkov v srdci Horního Vsacku. Proč právě zde? Již v listopadu 1929 nastoupil Kupka coby pedagog na valašskomeziříčskou Státní odbornou školu pro zpracování dřeva, v té době se zároveň zapsal ve svém rodném kraji do povědomí jako autor projektů několika tzv. jubilejních měšťanských škol, které k oslavě desetiletého výročí Československa věnoval vybraným valašským obcím stát. Počátkem 30. let Kupkovi už začalo přibývat zakázek i u soukromých objednatelů. Taková jistota základního živobytí mu umožnila oženit se roku 1933 s Marií Koňárikovou.

Její rodiče vlastnili dům na Náměstí čp. 107 ve Valašském Meziříčí a Mariin otec Alois, který byl široko daleko proslulým cukrářem a výrobcem cukrovinek, se narodil 2. ledna 1886 právě v Halenkově.

Svatební fotografie Bohumíra Kupky a Marie, roz. Koňárikové (Soukromý archiv rodiny Václavíkovy)

Svatbou a narozením synů Pavla a Bohumíra zapustil Kupka na Valašsku kořeny definitivně. Již v roce 1931 navíc požádal o pronájem obecního pozemku sousedícího s domem jeho rodičů za účelem stavby *vlastní architektonické pracovny*. Jejím dokončením v roce 1933 vznikla ve Valašském Meziříčí stavba, která se vymyká veškeré tehdejší tvorbě na Valašsku. Dlužno říci, že radikální funk-

Manželé Koňáříkovi, rodiče manželky Bohumíra Kupky Marie, před svou cukrárnou na náměstí ve Valašském Meziříčí, 30. léta 20. století (Archiv MRV, Pozůstalost arch. Jaromíra Hasala, nezprac.)

cionalistická přestavba/přístavba domku vlastních rodičů nebyla jeho prvním podobným majstrštykem, ale současníky přiváděla dílem v úžas, dílem vyvolávala odpor. Kupka přitom nebyl prvoplánovým ničitelem starého Valašska, jak by se dnešní optikou plnou zromantizovaných představ o kráse a poetice žití a bytí na Valašsku v minulých staletích mohlo zdát. Naopak, bydlení v jeho moderních, vzdušných a prosluněných domech, s ústředním vytápěním, teplou vodou coby nezbytnou samozřejmostí, bylo snem, o kterém si většina jeho současníků stále mohla jen nechat zdát. I proto se okruh jeho obdivovatelů neustále zvětšoval.

Přestavba rodného domku na Vrbenské ulici na rodinný dům a architektonický ateliér (Fotoarchiv MRV)

SOUTĚŽ NA MALOU ZEMĚDĚLSKOU USEDLOST

Pro své progresivní názory byl Kupka nejen v rodišti svého tchána učiněným zjevením. Vůbec poprvé jeho stopy v Halenkově zaznamenáváme v soutěži na projekt malé zemědělské usedlosti již v roce 1928. Kupkův soutěžní ná-

vrh v kategorii 1: *Typ obytného domu v zemědělské usedlosti do 10 ha*, je situován přímo na konkrétní parcelu č. 2988 v k. ú. Halenkov stavebníka Jana Václavíka, který si u Kupky osobně projekt vyžádal (pozn.: stávající stavba na dané parcele není Kupkovou realizací). Pro úplnost dodejme, že soutěžní návrh v kategorii 2: *Typ soutěžního domu pro hospodářskou usedlost s polnostmi nad 15 ha v kraji bramborářském* Kupka umístil také na Halenkov, ale nepočítalo se zde s jeho realizací, protože větší typ hospodářské usedlosti nemá ve zdejším horském kraji opodstatnění.

JUBILEJNÍ ŠKOLY

K desátému výročí vzniku samostatného Československa bylo v roce 1928 rozhodnuto o stavbě několika budov jubilejních měšťanských škol na Valašsku. Volba na tento tehdy velmi chudý a zaostalý kraj padla díky intervenci prezidenta Masaryka, který za „valašská města“ ještě v době rakousko-uherské monarchie dvakrát úspěšně kandidoval do říšského sněmu. O stavbu školy projevil zájem i místní školní rady v Novém Hrozenkově a Halenkově. Vybraným obcím doporučoval za realizace odpovědný poslanec Emanuel Vencel, který si od Kupky nechal navrhnout rodinnou vilu (v Rožnově pod Radhoštěm), právě Bohuše Kupku.

Výstavba jubilejních škol dle Kupkových projektů začala v roce 1929 projektem *na Švehlovu měšťanskou školu s obytným domem v Novém Hrozenkově*, s následnou realizací stavitelem Kudlíkem.

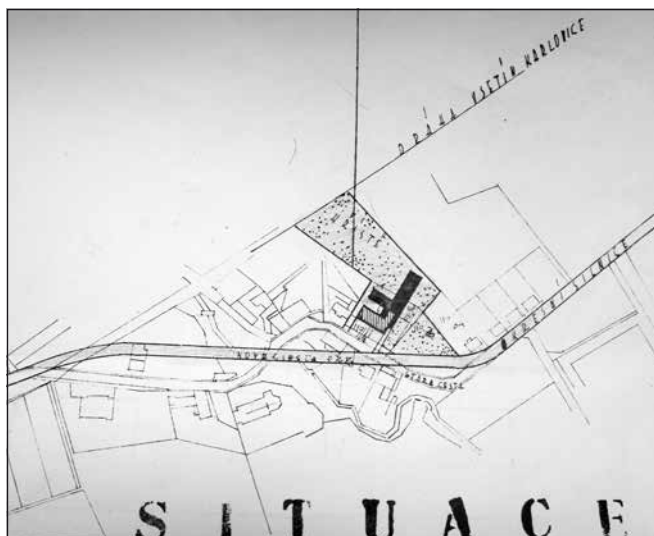
Staveniště Jubilejní Švehlovu měšťanské školy v Novém Hrozenkově (Archiv Základní školy Nový Hrozenkov)

Zatímco realizovaná podoba školy se s původním projektem rozešla a přiklonila se k méně radikálnímu oficiálnímu stylu první republiky, naprosto odlišná budova přiléhajícího obytného domu jasně vymezila jeho jinou – obytnou – funkci. V obytném domku ředitele přinesl Kupka na valašský venkov ryzí funkcionalismus. Souběžně se školou a domem ředitele v Novém Hrozenkově probíhala dle Kupkova projektu i výstavba *Dělnického (dnešního Lidového) domu*, který byl v roce 1929 dokonce i zkolaudován. Zatímco obytný dům i tzv. Lidák pozdějšími úpravami ztratily punc Kupkova rukopisu, o to větší štěstí měla samotná budova základní školy. Její rozsáhlá rekonstrukce byla dokončena roku 2022 dle projektu architektů Janice Šipulové, rodačky z Nového Hrozenkova,

a Martina Sládka ze studia CONSEQUENCE FORMA architects v Brně. Kromě naplnění stavebně-technických požadavků byl hlavním cílem rekonstrukce respekt k původnímu dílu Bohuše Kupky. A to se povedlo – jak v citlivě zvolené lomené bílé fasádě a cihlových obkladech, tak i v moderních kovových prvcích. Ve všech vstupech bylo nově užito modřínového dřeva, nápis školy a základní kámen z roku 1929 byly nasvětleny a doplněny pamětním textem připomínajícím život a dílo architekta Kupky.

Jak bylo zmíněno, o stavbě jubilejní měšťanské školy dle Kupkova projektu se uvažovalo i v Halenkově. Mezi zástupci obce však došlo k ideologickému konfliktu (rozhodujícím argumentem mělo být slovo pana faráře, že prostý lid má pracovat na poli, ne se vzdělávat). Že je „na každém šprochu pravdy trochu“ potvrzuje i halenkovská školní kronika z téže doby: „Škola byla pro chudé obyvatelstvo dosti nákladným zařízením a břemenem. Mnohem pohodlnějším a zdánlivě užitečnějším pro ně bylo vyhnat dítě s kozou, krávou nebo stádem hus na pastvu, dát je na službu, svěřovat jim nejrůznější práce v domácnosti a hospodářství.“ I obecní kronika z roku 1930 incident komentuje, a sice: „dle usnesení obecního zastupitelstva měla se v předvečer narozenin prezidenta Masaryka konati slavnostní společná schůze s místní školní radou, kde se mělo jednat o zřízení měšťanské školy. Pro politické rozdíly a hádky se však schůze rozešla a tím zřízení školy oddáleno. Byla to škoda, neboť Halenkov sám měl potřebný počet dětí pro měšťanskou školu, ale že nebyla v místě, docházeli do Nového Hrozenkova jen čtyři chlapci a tři děvčata a na Vsetín jeden chlapec. Ostatní vycházeli jen ze školy obecné.“

Téma stavby měšťanské školy v Halenkově znovu ožilo na sklonku 30. let, kdy se k projektu školní budovy Bohumír Kupka vrátil společně s kolegou Ludvíkem Hilgertem (projekt společně dokončili roku 1940). Plán stavby školy byl obecním zastupitelstvem schválen 1. 7. 1940, přestože na zastupitelstvu byl návrh přijat již v roce 17. 9. 1937. Vinou válečných událostí a napjatého obecního rozpočtu však nakonec byla dána přednost realizaci tzv. obecního domu. Návrh na moderní školní budovu v těsné blízkosti tehdejší obecní školy v centru obce tedy už podruhé zůstal jen na papíře. Stejný osud žel potkal v té době i jiné Kupkovy projekty, například na stavbu školní

Ukázka z původní plánové dokumentace ke stavbě měšťanské školy v Halenkově – plánované umístění v centru obce (Soukromý archiv rodiny Kupkovy)

budovy mateřské a základní školy v Huslenkách, který opět vypracoval s Ludvíkem Hilgertem.

OBYTNÝ A OBCHODNÍ DŮM V. GRĚŠÁKA

Koncem 30. let se nad Československem začala stahovat mračna blížícího se válečného konfliktu, Bohumír Kupka však přesto neustával v intenzivní práci. Rodinné vazby i častá komunikace s oficiálními zástupci Halenkova jej přivedla k realizovanému návrhu *rodinného a obchodního domu starosty Václava Gřešáka* na návsi. Již v projektu si ze strohých obdélných a čtvercových půdorysů dovolil Kupka uniknout k půlkruhově tvarovanému nároží a vysokým štítům, které upomínají k architektuře holandské či anglické provenience, kterou si oblíbil již za vysokoškolských studií.

Obytný a obchodní dům V. Gřešáka, Halenkov, 1938 (Fotoarchiv MRV)

PRO ZDRAVÍ DO HOVĚZÍ

Tak zněl slogan, kterým od roku 1942 lákal k léčebným i letním pobytům do nově postavených lázní v centru obce jejich ředitel Dr. Otto Rydl. Bohumír Kupka na *projektu léčebných lázní čp. 1* spolu s *projektem obecního domu* pro ubytování sociálně potřebných a uprchlíků z pohraničí a *radnice čp. 15* pracoval opět s architektem Ludvíkem Hilgertem od roku 1939. Obě budovy byly realizovány stavelem Bouzkem v letech 1940–1942. Léčebné

Vodoléčebný ústav v Hovězí, 40. léta 20. století (Fotoarchiv MRV)

lázně v Hovězí byly stavěny jako náhrada za československé lázeňské objekty, které se ocitly v důsledku Mnichovské dohody v odtrženém pohraničí. Však i hověžských lázních v době nesvobody našel úkryt vedle skutečných nemocných mnohý pronásledovaný. Po 2. světové válce se dočkaly lázně dalšího rozvoje (ještě v roce 1948 v nich proběhlo takřka 30 000 procedur), vlivem únorových událostí roku 1948 však hned v následujícím roce zanikly. Prostřednictvím dobové reklamy si alespoň připomeňme, že „Vodoléčebný a elektroléčebný ústav v Hovězí léčí reumatické a dnavé choroby, spojené velmi často s chorobami srdce, cév a nervů vhodnými kombinacemi vodoléčby (zábaly, sprchy atd.), medikamentosními koupelemi, bahenními koupelemi spolu s fyzikálními způsoby masáží, diathermie, jontoforesy atd. Cenným doplňkem léčby je vhodné klima, které je čs. raritou.“

DŮM PRO CHUDÉ A VÁLEČNÉ UPRCHLÍKY V HALENKOVĚ

Druhá světová válka výrazně zpomalila či přímo zneemožnila stavební realizace. Zabrání Sudet zároveň intenzivně vyhrlo bytovou otázku – z pohraničních oblastí bývalého Československa do vnitrozemí proudili uprchlíci, pro něž bylo nutné zajistit ubytování.

Také obec Halenkov započala v roce 1941 se směnou a vykoupením pozemků pro stavbu *obecního domu*, potřebného v důsledku velké bytové nouze. Dle stavebního povolení se jednalo o stavbu 12bytové nájemní budovy pro uprchlíky a chudé rodiny s bytovými jednotkami do 40 m² o dvou obytných místnostech, s kuchyňským koutem a příslušenstvím. V soutěži na projektovou dokumentaci uspěl opět Bohumír Kupka, který měl s podobnými projekty a realizacemi již bohaté zkušenosti a téma sociálního bydlení mu rozhodně nebylo cizí. Svůj vztah k němu prokázal poprvé již při svých studiích, kdy svým návrhem tzv. nejmenšího bytu zvítězil v roce 1928 v soutěži Svazu čs. díla. Již tehdy svůj soutěžní počín zamýšlel pro vícepatrový nájemní dům se dvěma byty na podlaží. Smysl pro racionální rozměr bydlení obyčejného člověka dokazuje Kupka tezemi, že je potřeba formulovat půdorys obytného domu s ohledem na skutečný život rodiny. Například kuchyni přikládá význam „laboratoře bytu“, obývací pokoj se snaží situovat na slunnou stranu, zatímco ložnici, užívanou jen v noci, vyčleňuje malou podlahovou plochu s úložným prostorem ve vestavěných skříních. Jaký rozdíl oproti tehdy všudypřítomným, staletým dřevěnicím! Stavba byla částečně financována prostřednictvím půjčky, kterou obec získala od Ústavu pro péči o přestěhované při ministerstvu sociální a zdravotní správy. Budova domu pro chudé a válečné uprchlíky byla dokončena a úspěšně zkolaudována 25. srpna 1941 pod číslem popisným 472.

Mezi prvními nájemníky obecního domu byli nejen váleční uprchlíci, ale především osoby sociálně potřebné. Pro představu si v krátkosti představme prvních dvanáct rodin, které se do nově zkolaudovaného domu nastěhovaly: rodina krejčího Františka K. s dvěma dětmi dosud obývala jednu světnici v nouzovém bytě; rodina strážmistra Václava P. s dvěma dětmi musela opustit bývalý služební byt firmy Thonet; rodina železničáře Antonína Z. uprchla před nacisty ze zabraných Kravař; rodina invalidy Františka J. s třemi dětmi dosud bydlela ve chlěvě; rodina učitele Víta P. s jedním dítětem uprchla ze Slovenska;

rodina učitele Antonína S. s dítětem uprchla ze Sudet; rodina učitele Vítězslava S. s dítětem uprchla ze Sudet; rodina železničáře Pavla A. s dvěma dětmi uprchla ze Slovenska; rodina policisty Josefa B. se dvěma dětmi uprchla ze Sudet; rodina dělníka Aloise K. s manželkou bydlela dosud v jedné místnosti s další rodinou; rodina penzisty Josefa H. s dvěma dětmi dosud bydlela v nouzovém bytě a nakonec dělník Alois Ch. se do domu stěhoval s manželkou a dvěma dětmi poté, co opustil dosavadní dvoupokojový byt, který sdíleli s dalšími dvěma rodinami.

Obecní dům pro přistěhovalce (Fotoarchiv MRV)

Budova tzv. „obecníku“ patřila ke Kupkovým posledním realizacím. Architektura totiž nebyla jeho jedinou vášní. Kupka byl, jak vidno z úvodní fotografie, zároveň i zapáleným Sokolem, což se mu stalo osudným. Aktivně se účastnil protifašistického odboje coby spojka Obrany národa a bylo tedy jen otázkou času, kdy se dostane do hledáčku gestapa... Poprvé se tak stalo na jaře roku 1941, kdy byl zatčen a krátce vězněn v Moravské Ostravě. Poté se však díky intervenci rodiny vrátil domů. 8. října 1941 byl však spolu s dalšími Sokoly zatčen znovu a uvězněn v Brně. Odtud ho, už nemocného, gestapo poslalo do koncentračního tábora v Osvětimi s doklady, které mu na cestu označilo nápisem „Rückkehr unerwünscht“ – návrat nežádoucí. Co tato dvě slova pro jeho další osud znamenala, není nutné vysvětlovat... V koncentračním táboře přežil krutou zimu 1941–1942, pochod smrti z Osvětimi do pracovního tábora v Rajsku i návrat do Osvětimi, už s těžce podlomeným zdravím. Zde, v kruhu nejbližších přátel-spoluvězňů z řad Sokolů, zemřel 19. května 1942.

PODĚKOVÁNÍ

Autorka příspěvku děkuje Bohumíru Kupkovi ml., in memoriam, za zapůjčení materiálů z rodinného archivu, Janu Václavíkovi za zapůjčení rodinných fotografií Marie Koňářkové, Ing. Pavle Krejčí za životopisná data Marie Koňářkové a Ing. Igoru Hašovi za informace k rekonstrukci budovy Základní školy v Novém Hrozenkově a poskytnutí fotografií.

Ivana Spitzer Ostřanská,
historička Muzea regionu Valašsko

¹ Celé znění příspěvku včetně primárních a sekundárních pramenů viz SPITZER OSTŘANSKÁ, Ivana. Položka pomenuté architektonické realizace Bohumíra Kupky na Horním Vsacku. In Valašsko – vlastivědná revue. 52, 2024/1, s. 28–31.

Sklárna v Halenkově – Břežité

Vzhledem k odlehlosti Valašska neměli majitelé místních panství až do 19. století mnoho možností, jak zpeněžit zásoby dřeva ve zdejších leších. Mimo prodeje kulatiny či řeziva se nabízelo jeho využití ve sklárnách. Na meziříčském a vsetínském panství existovalo během 17. a 18. století několik tzv. lesních skláren. Lesní sklárnu tvořila jednoduchá dřevěná budova větších rozměrů, ve které byla umístěna sklářská pec. Sklárny se stavěly v blízkosti vodního toku a v hustě zalesněné oblasti. Sklářské huti nemívaly stálá stanoviště. Po vyčerpání lesů ve svém okolí se přesunovaly.

Ve vsetínském panství vznikly první sklárny až mezi lety 1671–1675 a jejich fungování je prameny doloženo mezi lety 1676 až 1712. Sklárna v Břežité byla situována zhruba v polovině údolí kolem potoka Břežítá, později byla přestěhována do horní části údolí. V písemných pramenech se o sklárně píše jako o huti halenkovské. V letech 1965 a 1972 byl v těchto místech proveden pracovníky Vlastivědného ústavu ve Vsetíně sběr, který přinesl nálezy značného počtu úlomků skloviny a železných kleští. Rozbor nálezů potvrdil, že se jednalo o sodnovápenokřemičité sklo.

V popisu sklárny Břežítá, pořízeném 13. ledna 1689, se píše, že budova sklárny byla postavena ze dřeva a pokryta šindelem. Byla tam i komora z prken sloužící jako skladiště pro hotové výrobky. Dvnitř huti vedly dvojdielné dveře a menší dveře bez výplní. V huti stála sklářská pec, do níž vedlo sedm chráněných otvorů. Dále zde byla pec na pálení dřevěného uhlí a pec na výrobu dehtu. Do přilehlé komory z prken vedly obyčejné dveře. V komoře byly dvě hromady písku na výrobu skla, šrubářské kolo, osm železných plechů k pánvím, osm štanglí, vidlice k peci, železný hák a kovadlina.

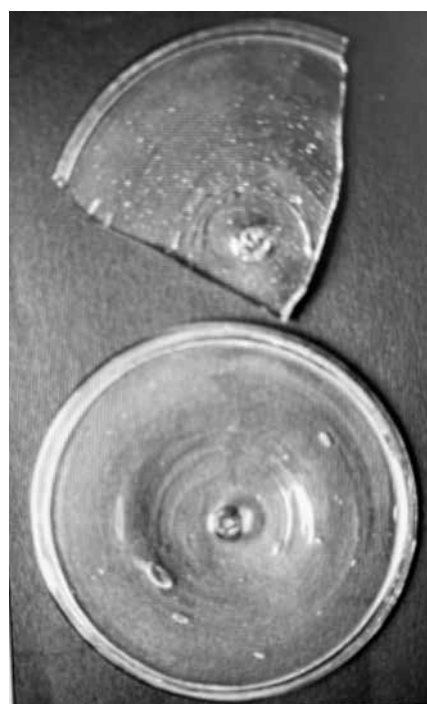
Nájemní smlouva z roku 1678 dělila zaměstnance na čtyři skupiny. V první nejvýše postavené stál sám nájemce huti – huťář. V další skupině byli kvalifikovaní pracovníci – hu-

ťářští tovaryši, pak huťářská čeleď a v poslední skupině byli poddaní, kteří v rámci roboty přiváželi písek, potaš a dřevo. Jako pracovníci huti jsou jmenovitě doloženi: Matyáš Bortl, Petr Flekač, Ondřej Holec, Eliáš Majer, Eliáš Huťář – Majer, Jakub Huťář – Majer, Jan Huťář, Martin Majer, Melichar, Michal Majer – Huťář, Ondřej Majer, Anna Jašková, Albert Sklár, Jura Sklárík, Mikuláš Sklár a Ondřej Weber.

Nezbytnou surovinou pro provoz sklárny byla potaš–salajka, důležitá přísada sklářského kmene. Vyráběla se vyluhováním dřevěného popela. Výrobu salajky provozovali nájemci panských salajkáren a od nich je kupovali především skláři, mydláři nebo barvíři. Po zrušení salajkárny v Lušové byla v roce 1722 postavena nová salajkárna v Kychové. Podle záznamu z roku 1700 se Mikuláš Illésházy odvolal k rozhodčí komisi, kde uváděl, že rožnovští odháněli z hor při Trojáku a Soláni paliče popela, tzv. „salajkáře“, kteří těžili potaš pro huť v Břežité.

Nájemce huti musel odvést vrchnosti 60 sklenic na víno, 60 pivních sklenic a 60 sklenic na vodu. Sklenice se lisovaly. Kromě sklenic na vodu se zde vyráběla také kolečka do oken. Kolečkovým sklem byla zasklena všechna okna vsetínského zámku a sklil je vsetínský sklenář Bartoloměj Zátopek. Kromě Illésházyovského hradu v Trenčíně byla tímto kolečkovým sklem zasklena také okna v zámku hrabat Illésházyů v Dubnici.

V huti se vyráběla sklovina bezbarvá, zelená nebo modrozelená.

V účtech vsetínského panství z roku 1720 se nacházela ještě položka „sklářská huť Břežítá“. V tomto roce pravděpodobně výroba skla v Břežité ustala. Inventář ze zrušené huti sepsal v roce 1722 úředník uherského původu Ferenc Palma, pozdější zámecký hejtman ve Vsetíně. V témže soupisu je zmínka i o 543 svazcích velkých koleček a o 6171 kusech malých koleček, která byla uschována v jedné komoře vsetínského zámku.

Ing. Martina Kostková, kronikářka
kronika@halenkov.cz

Poutní zájezd do Lurd

„Největší hodnota křesťanství spočívá v tom, že Bůh je člověku blízko a chce s ním navázat vztah.“

A nezáleží, kde se tento vztah zrodí. Můžeme se s ním setkat kdekoliv, nejen při mši svaté, při niterní modlitbě, ale i na poutních cestách, které tolik očišťují naši mysl a sytí duchovní nitro člověka.

Na takovou dalekou poutní cestu jsme se vydali s naší halenkovskou farností v měsíci dubnu. Cíl naší 4 650 km dlouhé trasy směřoval k světově proslulému poutnímu místu v Lurdách, do něhož míří lidé z celého světa. Lurdy vyzařují zvláštní atmosféru. Leží v údolí pod Pyrenejemi na březích řeky Gávy, která vytéká z jezera Gavarnie. Protéká sedmi údolími Lavedanu. Je to kraj v jihozápadní části Pyrenejí a příroda je zde překrásná v každém ročním období. Křesťané se tu setkávají, aby si oživilí svoji víru, nemocní zde hledají naději i útěchu ve svých těžkostech. Na prostranství před bazilikou se objevují lidé ze všech světadílů. Tato pestrá společnost tvoří v Lurdech zajímavou jednotu, která se sklání u sochy Panny Marie Královny. Poutníci se zde často a pravidelně modlí u Jeskyně Zjevení růženec, pijí léčivou vodu z pramene, rozsvěcují svíce a zpívají písně k Panně Marii, jenž se 11. února v roce 1858 poprvé zjevila malé Bernadettě, prosté dívce, která si ve svém dětském srdci nesla svoji pravou víru. Panna Marie se jí zjevila mnohokrát, ukázala jí nejen léčivý pramen, ale žádala jí, aby na místě nechala vystavět kostel. Bernadetta se později stala řeholnicí.

V roce 1925 14. června byla blahorečena a 8. prosince 1933 svaťorečena. Stala se patronkou Lurd, nemocných i patronkou lidí, kteří jsou zesměšňováni kvůli víře, protože

i ona sama zpočátku prožívala od lidí nepochopení a nedůvěřivost k tomu, co sama viděla a prožila. Díky jejímu vidění se z Lurd stalo jedno z nejvýznamnějších římskokatolických poutních míst na světě. Je to místo velmi silné a krásné, které osloví i nevěřícího člověka. Lurdy jdou těžko popsat, Lurdy se musí vidět. Navštívili jsme tři hlavní kostely, které byly poctěny názvem Bazilika, protože obdržely zvláštní výsady od několika papežů. Tato rozložitá a vysoká stavba se skládá z Horní baziliky nazývané Neposkvrněného Početí. / Je to název podle toho, jak se Panna Marie představila čtrnáctileté Bernadettě: „Já Jsem Neposkvrněné Početí“ / Další částí baziliky je Krypta, jejíž svěcení se v roce 1863 ještě zúčastnila samotná

Bernadetta před odchodem do kláštera. Přístupová cesta do hlavní části Svatyně je vysekána ve skále. Uvnitř Svatyně jsou slouženy mše svaté pro malé poutní skupiny. I my jsme společně prožili mši svatou, kterou pro nás celebroul náš P. Ján Rušin SVD. Dechberoucí je i další část této skvostné stavby Růžencová bazilika. V jejím nitru vévodí 15 kaplí s mozaikovými výjevy svatého růžence. Každá kaple představuje jedno růžencové tajemství. Oltář s mozaikou „Nanebevzetí Panny Marie“ je dar českých poutníků a můžeme zde vidět u stropu český nápis: „Panně Neposkvrněné Národ Český.“

Nedaleko Svatyně Panny Marie Lurdské se nachází bazilika svatého Pia X. Tato podzemní bazilika pojme více jak 25 000 tisíc věřících, její délka

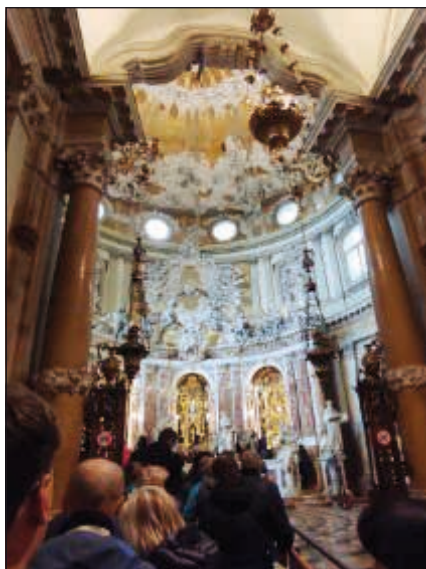

je 191 metrů, šířka 61 metrů a výška stropu 10 metrů, který podpírá 58 betonových pilířů, které působí dojem obrácené lodi, nebo rybí kosti. Toto velkolepé a obrovské podzemní dílo bylo vystavěno proto, aby mohlo přivítat záplavu poutníků, kteří nesou svoji víru k Panně Marii, Matce a ochránkyni všech lidí na tomto pozemském světě. Prožili jsme tady tichou adoraci společně s Požehnaní nemocných, které se zde uděluje každé odpoledne. Nespočet modrých vozíků, na nichž dobrovolníci, zdravotníci a řádové sestry vezou své nemocné do nitra tohoto podzemního chrámu v člověku probudí myšlenku, jak je naše zdraví křehké, jaký je to veliký Boží dar, který v našem těle sídlí. Vedle naší hluboké víry je tím největším bohatstvím, které člověk od svého Stvořitele do vínku dostává. Posílením naší víry byly především každodenní mše svaté, společná modlitba i 14. zastavení monumentální Křížové cesty, která je umístěna kolem vrchu za Jeskyní Zjevení a Horní bazilikou. Jednotlivá zastavení představují sochy odlité z kovu v nadměrné velikosti, kde výška soch dosahuje až 2 metry. Duchovní plnost tomuto úctyhodnému místu dávají i velké večerní procesí s Nejsvětější Svátostí s rozžatými svícemi. Mariánské procesí začíná modlitbou svatého růžence se zpěvy „Salve Regina“ a Ave Maria. Panna Maria žádala Bernadettu, aby zde přicházela procesí ke slávě Boha našeho Spasitele. Kolem pěti tisíc věřících si neslo svoje malé světlo v křehké svíci, jenž se před Růžencovou bazilikou spojilo v jednu zářící řeku, v jednu modlitbu, v jednu ryzí víru, která každému srdci dala

naději a pocit, že svět je dobré místo pro všechny, kteří mají dobré úmysly a v Lurdech to bylo vidět na každém kroku. Jako by jste se dostali na chvíli do tohoto pravého světa, beze spěchu, nesnázi, bez zášti, bez každodenní starosti, kde jeden ke druhému byl tak blízko. K tomuto místu náleží i Jeskyně Zjevení, kde se poutníci modlí a prožívají mši svatou po celý den. Zde se Panna Marie drobné dívce Bernadettě osmnáctkrát zjevila. Je zde výklenek, v němž se Panna Maria dívence zjevila v celé své kráse.

Dále tu stojí velký stojan se svícemi, jako symbol vděčnosti a oddanosti poutníků, kteří do Lurd přicházejí. V jeskyni se nachází ještě další otvor, z něhož ze skály vyvěrá pramen vody, který léčí nemocné. Pramen je sveden do jednotlivých vodovodních kohoutků, z nichž si věřící nabírají léčivou vodu do různých nádob, nádobek a vezou si ji tisíce kilometrů pro své blízké. „Jděte k Prameni, napijte se tam a umyjte se.“ Říká jedno ze Zjevení Panny Marie. Vedle jeskyně stojí i vystavěné koupele, kde se lidé se svými tělesnými i duševními neduhy mohli do této léčivé vody celé ponořit, aby si očistili své tělo a smyli pryč své hříchy. Dnes jsme si po covidové vlně mohli jen ve vodě umýt ruce i tvář a po modlitbě se jí napít. A to vše za příjemné asistence průvodců těchto koupelí. Jeskyni Zjevení navštívil na své pouti v roce 1983 i papež Jan Pavel II. Samotné Lurdy i jeho okolí člověku nabízí nespočet míst, které bychom mohli ještě navštívit a poznat více daná místa, v nichž kráčel život svaté Bernadetty, ale času už nebylo nazbyt. Ale i tak nám devět dní našeho putování nasýtilo nitro až po okraj. Cesta byla dlouhá a plná nezapomenutelných zážitků i nového světla do našich životů. Než jsme na začátku poutní cesty doješli do cíle našeho putování do Lurd, zastavili jsme se na dalších místech, které nás taktéž v mnohém obohatily. Prožili jsme mši svatou v Bazilice svatého Marka v Benátkách, navštívili jsme Padovu a v ní Baziliku svatého Antonína, prošli jsme uličky známého městečka St. Tropez i starobylé město v Provence na jihu Francie Avignon, v roce 1309–1377 zde sídlili papežové, pohlédli jsme si nejen Avignonský most, papežský palác, biskupský dvůr, katedrálu, ale i hradby,

to vše je zapsáno na seznam světového dědictví UNESCO. Jen několik kilometrů od našeho cíle nás čekalo překvapení v podobě středověké městské pevnosti v Carcassonne vypínající se na pahorku na pravém břehu řeky Aude, dané místo patří k nejzachovalejším středověkým pevnostním městům v celé Evropě. Je to architektonický skvost, který budovali v minulosti staří Galové, Římané, Vizigóti i Frankové. Srdcem tohoto kamenného města, kde se jako by zastavil čas je románsko – gotická Bazilika svatého Nazaire z 12. století. Kámen na její stavbu požehnal osobně papež Urban II. V dalších dnech jsme místním vláčkem projeli město Marseille až na kopec ke katolické Bazilice Notre Dame de la Garde – v překladi Panna Maria strážná, bazilika

stojí na základech starověké pevnosti a to na nejvyšším přírodním místě tohoto francouzského města, odkud můžete pouhým okem vidět i známou pevnost If, kterou proslavil Alexandre Dumas starší, a to románem Hrabě Monte Cristo. Bazilika stojí nad celým městem opravdu jako strážný anděl a její vnitřní výzdoba a mozaiky byly úchvatné. Celé město i celé území profukoval prudký, silný, studený a nevyzpytatelný vítr mistrál, který opravdu člověka nepustí z místa, což jsme si prožili na vlastní kůži. Jeho síla byla znát na každém našem kroku. Zajímavé bylo i město Monako, které se právě připravovalo na své závody rychlých vozů. Poslední den před návratem k domovině patřil návštěvě malé italské obce vysoko v kopcích se svým jménem Sassello, je to rodiště blahoslavené mladé dívky Chiary

Luce Badano, kde nás čekal její celý životní příběh a společná mše svatá. A poslední zastávkou bylo italské přístavní město Janov a prohlídka zdejší Katedrály svatého Vavřince, která je hlavním chrámem Janovské arcidiecéze, vedle ní jsme mohli nasýtit náš zrak nejkrásnějším kostelem v Janově, jak o něm říkal slavný filozof a encyklopedista Montequieru společně se všemi Italy, a to Bazilikou Santissima Annunziata del Vastato. Interiér tohoto klenotu je velký a světlý, bohatě zdobený mramorem, štuky ze zlata, překrásnými freskami a malbami s biblickou tematikou, bazilika má půdorys latinského kříže, s řadou kaplí v bočních lodích s vysokou klenbou a kupolí mířící až do nebes. Tolik krásy, tolik duchovní posily, tolik nezapomenutelných okamžiků jsme mohli společně prožít a obohatit nejen sebe, ale i druhé, poznat historii, načerpat nové síly i nová poznání, uskutečnit své představy o věcech, které člověk zná jen z vyprávění nebo dokumentárních snímků, sáhnout si srdcem i vlastní rukou na tu velkou krásu živé víry, která je celá ukryta v těchto promodlených a kadidlem provoněných katedrálách, bazilikách, chrámech, kostelích i kaplích, které jsme navštívili, kde každý z nás nesl sám za sebe i za všechny, kteří čekali na nás, až se vrátíme domů, všechny ty modlitby a prosby, které jsme si v našich srdcích vezli tam i nazpět ke svým domovům.

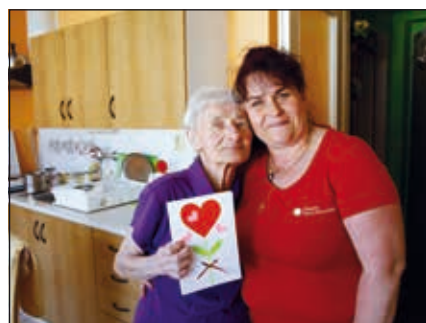
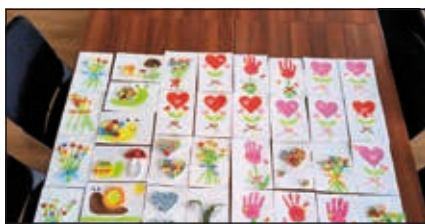
Víra je cesta, která vede každého věřícího člověka k poznání a jistotě našich dní na tomto pozemském světě, která nikde nekončí, jen se překlene do věčnosti.

Mgr. Jarmila Kopecká

Mezinárodní den matek u nás

Uživatelkám našich služeb jsme předali malovaná přání s básničkou od naší paní ředitelky. Malovaná přání vytvořily děti základních škol naší oblasti, kterým tímto velmi děkujeme. Všem maminkám tato milá pozornost udělala velkou radost.

Pout' ve Stanovnici

V rámci činnosti Pečovatelské služby jsme dne 27. 5. 2024 zajistili přítomnost našich milých uživatelek na tradiční pouti ve Stanovnici – Skaličích u kapličky Panny Marie Svatohostýnské. Naše pečovatelky dovezly klientky na mši, kde se setkaly s dalšími rodáky a obyvateli Stanovnice. Zavzpomínaly na to, jak manžel jedné z nich stavěl kapli, jak se lámal kámen na stavbu přímo ve Stanovnici. Věnoval se jim také otec Dušan. Nikomu se nechtělo domů. Ještě nyní hovoří s pečovatelkami o hezkých zážitcích z této akce.

*Pavla Vozáková,
vedoucí Pečovatelské služby
a Osobní asistence*

Skautský program na Rodinném odpoledni s Charitou

Do přípravy Rodinného odpoledne s Charitou se zapojili i skauti z Nového Hrozenkova. Na starosti měli zajištění doprovodného programu pro děti. A protože mají rádi přírodu, v tomto duchu pojali i nabízené aktivity. Děti zkoušely spoustu přírodních pokusů a objevovaly zákonitosti přírody: lily odvar z červeného zelí do různých tekutin, které se pestrobarevně zbarvovaly dle svého pH, sledovaly zbarvení rostlin nasávajících potravinářské barvivo, rozkládaly pomocí vody spektrum barev, zkoušely fyzikální vlastnosti vody, studovaly růstový cyklus rostlin a mnoho dalšího. Zájemci se mohli projít po bosém

chodníčku nebo vytesat na totem charitní znak. Unavené děti si mohly odpočinout v postaveném podsadovém stanu, teepee nebo houpací hamace, žíznivé si uvařily čaj z bylinek a dozvěděly se něco o nich. Velký zájem byl též o ruční výrobu korálků a zatloukání hřebíků. Nejmladší děti hledaly v písku obrázky bezobratlých živočichů nebo si hrály s vodou. Každé dítě si přišlo na své a málokterému se chtělo večer odcházet.

*Vojtěch Petroš,
vedoucí Denního stacionáře
Slunečnice*

Rodinné odpoledne s Charitou by se neuskutečnilo bez pomoci našich podporovatelů a příznivců. Za pomoc děkujeme Nadaci VIA, která podpořila projektový program Místo, kde žijeme. Jednotě, spotřebnímu družstvu ve Vsetíně, Janu Černockému, Řeznictví a uzenářství, s.r.o., Pekárně

Kulčák Nový Hrozenkov, Skautům – 16. oddílu Nový Hrozenkov, ZUŠ Karolinka, Městysu Nový Hrozenkov, Hasičům Nový Hrozenkov a paní Veronice Volkové s kobyolkou Boženkou.

Srdečné pozvání na oslavy

100 let

Sboru dobrovolných hasičů v Halenkově

22. června 2024

Program dne:

- 9:00 sraz účastníků u hasičské zbrojnice
- 10:00 mše svatá v kostele Povýšení sv. Kříže
- 14:00 ukázky techniky a činnosti hasičů v Parku za hasičskou zbrojnicí
- 18:00 taneční zábava

www.hasicihalenkov.cz

Přijďte oslavit 80 let fotbalu na Halenkově

Výročí 80 let od svého založení si v letošním roce připomíná fotbalový oddíl TJ Tatran Halenkov. Na sobotu 27. července připravuje pro veřejnost velkou narozeninovou oslavu, jejíž součástí bude tradiční fotbalový mundial, ukázkové zápasy mládeže, aktivity pro děti, taneční zábava se skupinami STRAM a Old Skart a také velká tombola o atraktivní ceny. Vstup je ZDARMA.

Mundial O pohár starosty obce

Slavnostní den odstartuje už v 9 hodin, kdy na hřišti vypukne tradiční fotbalový turnaj místních částí Mundial O pohár starosty obce. Síly změří obvyklá čtveřice týmů Dinotice, Kuželky, Doliny a Černé. V pauzách mezi zápasy se představí v rámci ukázkových utkání mladé fotbalové naděje Halenkova.

Skákací hrad a další zábava pro děti

Při plánování akce jsme nezapomněli ani na děti, pro které bude na hřišti během dne k dispozici skákací hrad, různé soutěže a další zábavné aktivity. Ty ještě postupně upřesníme na webových stránkách klubu.

Zábavu rozjede STRAM a Old Skart

Po skončení turnaje a vyhlášení výsledků, tedy někdy kolem 17. hodiny, odstartuje na scéně vedle tribuny taneční zábava. Jako první se chopí nástrojů starý známý Old Skart, který Vás bude hudebně provázet zhruba do 21 hodin.

Součástí oslav bude i tradiční fotbalový mundial. Vítězství z loňského ročníku bude obhajovat tým Doliny, za který nastoupil i bývalý reprezentant Roman Hubník. Ten by v sobotu 27. července neměl na Halenkově chybět. Foto Jiří Tkadlec

Ve 22 hodin přijde na řadu legendární valašská formace STRAM. Vstup je zdarma.

Vítěz tomboly získá 20 000 korun

Na oslavě 80 let fotbalu se nejen skvěle pobavíte, ale můžete si odnést hodnotné ceny z bohaté tomboly. Klasické ruličky budou v prodeji už od odpoledních hodin, losování proběhne v průběhu večera. Výherce 1. ceny si odnese po-

ukaz ve výši 20 tisíc Kč na dovolenou dle vlastního výběru. Druhá cena je kvalitní zahradní gril za 15 tisíc Kč a třetí tančovací karta nabitá částkou 10 tisíc Kč. Menších či větších cen ale bude v tombole opravdu hromada.

Bohaté občerstvení zajištěno

Kde se slaví, tam nesmí chybět dobré jídlo a pití. Na „osmdesátce“ Tatraru Halenkov ho bude do sytosti pro dospělé i děti. O chuťové buňky návštěvníků se bude po celý den starat Sopta s Alčou a jejich týmem, takže kvalita je zaručena.

Děkujeme, že jste s námi

Uspořádat takovou oslavu samozřejmě není zadarmo, proto chceme poděkovat obci Halenkov a dalším sponzorům, kteří nám na organizaci akce přispěli. Předem také děkujeme obyvatelům okolních domů za pochopení a trpělivost s večerní hudební produkcí, která bude na základě povolení obce trvat do půlnoci. Tímto ještě jednou všechny co nejsrdečněji zveme a těšíme se, že si společně užijeme příjemnou oslavu 80 let našeho klubu. Další podrobnosti a aktuality najdete na stránkách www.tatranhalenkov.cz nebo Facebooku TJ Tatran Halenkov.

Za výkonný výbor TJ Tatran Halenkov
Jiří Koňářík

Hudební hvězdou večerní zábavy bude valašská legenda STRAM s dvojicí frontmanů Jiřím Pirníkem (vpravo) a Michalem Mikulenkou (vlevo). Foto www.stram.cz – Jan Sucháček

8 TJ TATRAN HALENKOV

1944 – 2024

VSTUP ZDARMA

27. 7. 2024 | 9:00–24:00 hodin | hřiště Halenkov

Old Scart Taneční zábava STRAM

17:00–21:00 Old Scart | 22:00–24:00 STRAM

TOMBOLA

Cestovní poukaz na 20 000,-

15 000,- zahradní gril 10 000,- tankovací karta

Halenkovský mundial O pohár starosty obce

(včetně zápasů mládeže Tatranu)

Bohaté občerstvení zajištěno

Křest nových dresů a první sezóna proběhla podle představ

HC Halenkov měl v únoru soustředění s FC Halenkov na horské chatě Bačkarka, kde se uskutečnil křest nových dresů. Jelikož nebylo dostatečné množství sněhu, tak se tam šlo pouze pěšky z Podřátého směrem na Makovský průsmyk a běžky jsme nechali doma. Po křtu dresů se samozřejmě posedělo až do ranních hodin a rozebrala se celá sezóna a co nás čeká.

Na tomto místě bychom rádi poděkovali sponzorům: Lidový Dům Halenkov – Obec Halenkov, HK koupelny – Petr Hozák, Makronky od Lussy – Lucie Medvecká, Zámečnictví a Kovovýroba – Marek Fohler, Parní pila – Petr Orság, DRY PED přístrojová suchá pedikúra – Vladimír Děček.

V dnešní složité době, kdy se vše zdrazuje, je obdivuhodné, že se najde někdo, kdo podporuje takové malinké kluby.

Ještě jednou děkujeme!

HC Halenkov se přihlásil do 1.sezóny VVHL (Valašská Hokejová Hobby Liga) a nevedl si v ní vůbec špatně. Ligy se zúčastnila Podkopná Lhota, Kapkáč Hockey Team, HC Halenkov, Hovězí Bulls, HC Ratiboř. V tomto pořadí také liga skončila a pro Halenkov bylo třetí místo velkým úspěchem. Jelikož v Kapka resortu je led celý rok, tak i my chodíme alespoň jednou za týden na led, kdy hráváme mezi sebou, nebo přátelské utkání s různými kluby z našeho okolí.

VAJANOVO LETNÍ KINO

2024

Fotbalové hřiště Halenkov

Červenec - začátky po 21:00

05. | Myška Pattie: Na vlnách dobrodružství
19. | Život pro samouky

Srpen - začátky po 20:30

02. | Jedeme na teambuilding
16. | Film bude vybrán
30. | Film bude vybrán

Změna programu vyhrazena.

Sledujte FB @Vajanovoletnikino @obechalenkov

Registrujte se do **Mobilního rozhlasu - MUNIPOLIS**

Návod je na www.halenkov.cz

Hrajeme také na Novém Hrozenkově, na Hovězí,
na Pulčíně, v Lužné...

Kompletní program na www.vajanovo.cz

Doporučený příspěvek 100,-

Kontakt: Vajan 603 209 999

www.vajanovo.cz

FB @Vajanovoletnikino

Obec Halenkov podporuje Vajanovo letní kino

Chcete vyhrát 5.000 Kč a ještě k tomu se pochlubit, jak jste šikovní zahradníci?!

Pak neváhejte a přihlaste se do 5. ročníku soutěže o

NEJKRÁSNĚJŠÍ BALKON, OKNO A PŘEDZAHRÁDKU 2024

Stejně, jako minulá léta, jsou do soutěže zapojeny i místní spolky. A to Český svaz včelařů, Český svaz zahrádkářů a Svaz postižených civilizačními chorobami. Zůstávají i jednotlivé kategorie a pravidla soutěže. Nově „Šampion soutěže o nejkrásnější okno, balkon a předzahrádku“, tedy soutěžící, který 3krát zvítězil, se další 3 ročníky může soutěže zúčastnit jen jako čestný člen hodnotící komise. Výše výher a způsob jejich čerpání zůstává stejný jako minulý rok.

• Kdo se může soutěže účastnit?

Každý v katastru obce Halenkov. Nezáleží přitom, zda se jedná o rodinný či bytový dům, nebo chatu.

• Jak se může přihlásit?

Přihlášky do soutěže můžete podávat písemně na podatelnu OÚ Halenkov, nebo elektronicky e-mailem na adresu mistostarosta@halenkov.cz, nebo ou@halenkov.cz v termínu do 31.8.2024. K přihlášení můžete použít i formulář, který je ke stažení na stránkách obce Halenkov. Veškerá činnost při soutěži samozřejmě podléhá aktuální nálezové situaci a s tím i spjatá ochranná opatření.

• Co musí přihláška obsahovat?

V přihlášce by mělo být uvedeno jméno a příjmení osoby a adresa, kde se nachází rozkvetlý balkon, okno, či předzahrádka. Dále můžete uvést druhové složení rostlin. Není to však podmínkou. Soutěžní fotografie si můžete pořídit buďto sami a poslat je s přihláškou, nebo přijedeme a snímky zhotovíme za Vás.

• Jak proběhne hodnocení?

Hodnotící komise, jejíž členové budou delegováni z výše uvedených spolků v obci, vybere vítěze soutěže na základě zhotovených fotografií.

Vítězové obou kategorií budou zveřejněni spolu s fotografií své květeny v Halenkovském zpravodaji a při nejbližší možné příležitosti jim bude předána hodnotná cena v každé kategorii. Díky patří našim stálým sponzorům.

- 1. místo** – finanční odměna ve výši 5.000 Kč a voucher na nákup zahradnických potřeb, nářadí aj. v prodejně Z&R – tools nářadí Halenkov v hodnotě 3.000 Kč.
- 2. místo** – finanční odměna ve výši 3.000 Kč a voucher na nákup zahradnických potřeb, rostlinstva aj. v Zahradnictví v Černém v hodnotě 1.000 Kč.
- 3. místo** – finanční odměna ve výši 2.000 a věcná cena od firmy Tovomarket s.r.o. v hodnotě 1.000 Kč.

S pozdravem a pro bližší informace: Petr Pončík, tel.: 703 840 285, e-mail: mistostarosta@halenkov.cz.

Vytvořme spolu krásnou obec, krásný domov!

Těšíme se na Vaše příspěvky!

Sponzoři:

